

סבוב הרב רבי פתחיה מרעגנשבורג

De reis van rabbi Petachia uit Regensburg

De Hebreeuwse tekst is ongewijzigd overgenomen van de uitgave van Dr. A. Benisch (Londen, 1856), met de indeling in bladzijden en regels.
Een uitstekend leesbare scan van deze uitgave in pdf-formaat is te vinden op de website van Seforim Online. Deze tekst is voorzien van een Engelse vertaling en veel aantekeningen.
De Nederlandse vertaling is "brontaalgericht" om de lezer te helpen het Hebreeuws op de voet te volgen, vandaar dat ook de regelnummers zijn overgenomen.
Copyright voor de Nederlandse vertaling P.Broers, 2005

סבוב

הרב רבי פתחיה

מרעגנשבורג¹

אלה הסבובים אשר סבב רבי פתחיה שסבב את
 כל הארצות: ובתחלה הלך מפראג שבביהם
 לפולין. ומפולין לקיוב² שברוסיא. ומרוסיא הלך
 בששה ימים עד נהר דנפרא. ומעבר הנהר
 התחיל לילך בארץ קדר: ואין להם ספינות. אלא
 תופרין עשר עורות סוסים שטוחין. ורצועה אחת
 בשפה סביב. ויושבין והעגלות וכל המשא בתוך
 העורות וקושרין רצועה שבשפת העורות בזנבות
 הסוסים. בהסוסים שטיין. וכן עוברין את המים:
 ובארץ קדר אין אוכלין את הלחם. אלא אורז
 ודוחן מבושל בחלב וגבינה: וחתכות בשר

Rondreis

van rabbi Petachia

uit Regensburg

Dit zijn de reizen gemaakt door rabbi Petachia die rondreisde door al de landen. Om te beginnen reisde hij uit Praag in Bohemen naar

5. Polen, en van Polen naar Kiev in Rusland, en van Rusland ging hij in zes dagen tot aan de rivier de Dnjepr, en over de Dnjepr begon hij zijn reis door het land Kedar. Ze hebben daar geen schepen maar ze naaien tien vlakgelegde paardenhuiden (aan elkaar) en een riem door de zoom cromheen, en gaan zitten met de wagens en al de bagage midden op
10. de huiden en binden de riem die door de zoom van de huiden (loopt) aan de staarten van de paarden, en de paarden zwemmen, en zo steken zij het water over. In het land Kedar eten ze geen brood, maar rijst en gierst gekookt in melk, met melk en kaas. Stukken vlees

^[1] ריגנסבורג

^[2] קיוב או קיוב, עצשיו באוקראינה

משימין תחתיהן על הסוס תחת האוכף. ומייגעין
את הסוס ומזיע. והבשר חם ואוכלין את הבשר:
ואין הולכין בארץ קדר כי אם על ידי תיור: וכן
נשבעין אחד מבני קדר לחבירו: נועץ מחט
באצבעו. ונותן לאותו שיש ללכת עמו בדרך
לבלוע הדם. והוא לו כדמו ובשרו: ועוד שבועה
אחרת. הם ממלאין כלי נחושת של מתכות כמו
פרצוף. ושותין שניהם המתיר וההולך עמו. ולא
ישקר לו לעולם: ואין להם מלך. אלא נשיאים
ומשפחות:

ועבר רבי פתחיה את ארץ קדר לרחבה בששה
עשר ימים: ויושבי אוהלין הם: והם רואים למרחוק.
ועיניהם יפים. מפני שאינם אוכלים מלח והונם
בעשבים שנותנים ריח טוב. ובעלי חצים הם.
ומורים את העוף בהדי דקא פרח: ורואין יותר
ממהלך יום ומכירין ואין להם הרים אלא הכל
גיא: ומהלך יום אחר ארץ קדר הולך לשון ים.
ומפסיק בין ארץ קדר ובין ארץ כזריא: ושם מנהג
שהנשים מספידות ומיללות כל היום וכל הלילה
את אבותיהן שמתו ואת אמותיהן. וכן עושין עד
שימותו מבניהם או מבנותיהם או מן המשפחה.
והאחרונים מספידים את הראשונים שמתו: ומלמדין

1. leggen zij onder zich op het paard onder het zadel, en maken het paard
moe zodat het gaat zweten, en (als) het vlees gaar (is) eten ze het. Ze
reizen door het land Kedar alleen onder begeleiding. Als volgt zweert
een bewoner van Kedar aan zijn naaste: hij steekt een naald in zijn
5. vinger en hij laat degene die met hem op weg zal gaan het bloed
drinken; deze wordt hem zo tot vlees en bloed. Ze hebben nog een
andere manier van zweren: ze vullen dan een bronzen drinkbeker in de
vorm van een mensenhoofd en drinken er beiden uit, de begeleider en
degene die met hem mee gaat. En de gids zal hem van zijn van zijn leven
niet bedriegen. Ze hebben geen koning, alleen leiders en (aanzienlijke)
10. families.
Rabbi Petachia trok door het land Kedar in de (volle) breedte in zestien
dagen. Zij zijn tentbewoners, ze zien op grote afstand en hun ogen zijn
uitstekend, doordat zij geen zout eten maar gebruik maken van kruiden
die een heerlijke geur geven. Ze zijn (goede) boogschutters,
15. en schieten de vogel in volle vlucht³. Ze zien meer dan een dagreis ver
en herkennen (dingen); ze hebben daar geen bergen maar het is allemaal
vlak terrein. Een dagreis voorbij het land Kedar loopt een zeearm die een
afscheiding vormt tussen het land Kedar en het land Chazarje. Daar is
het de gewoonte dat de vrouwen rouwen en weeklagen, heel de dag en
heel de nacht, om hun
20. voorvaders die gestorven zijn en hun voormoeders, en zo doen ze totdat
er mensen sterven van hun zonen of van hun dochters of van de familie;
de laatsten bewenen de eersten die stierven (degenen die hen zijn
voorgegaan in de dood). Ze leren

[3] de uitdrukking דקא פרח is Aramees; Hebreeuws: (או: פֹּרַח)

את בנותיהן קינה. ובלילה מתאנחות ומיללות. 1
 והכלבים בוכין וצואקין לקולן: .
 והלך כשמונה ימים: ובסוף ארץ כזריא שבעה .
 עשר נהרות יסובבונהו ושם מתקבצים. וכל הרוצה .
 לילך בספינה למרחוק יבא שמה: ויש שם ים 5
 שמעלה סרחון גדול משם לצד אחד. ולצד אחר .
 יש שאינו מסריח: והוא כמהלך יום בין שני ימים: .
 ואם עבר אדם ים של סרחון מיד מת. וכשהרוח .
 בא מים שמסריח לים שאינו מסריח רבים ימותו. .
 ואין הולכין אלא כשהרוח נוטה לצד אחר: 10
 ועבר רבי פתחיה בארץ תורגמה: ומשם והלאה .
 מאמינים בחוקת מחמט⁴. ומתוגרמה נכנס בארץ .
 אררט: ובשמונה ימים הלך עד נציבין. ועזב הרים .
 גבוהים הרי אררט לימין: .
 ובארץ קדר אין יהודים. ויש שם מינים: ואמר 15
 להם הרב רבי פתחיה למה אינכם מאמינים בדברי .
 חכמים. ואמרו בשביל שלא למדום אבותינו: .
 ובערב שבת חותכין כל הלחם שאוכלין בשבת. .
 ואוכלין בחושך. ויושבין במקום אחד כל היום. .
 ואינם מתפללים אלא מזמורים: וכשסיפר להם הרב 20
 רבי פתחיה התפלה שלנו וברכת המזון. היה טוב .
 בעיניהם: ואמרו לא שמענו מעולם מה הוא .
 תלמוד: .

1. hun dochters klaagliederen, en in de nacht zuchten en weeklagen ze, en de honden huilen en blaffen als ze hen horen.
 Hij reisde zo'n acht dagen. Aan het eind van het land Chazartje zijn achttien rivieren die eromheen lopen en daar komen ze bij elkaar. Al wie met een schip wil reizen van verre komt daar. Er is daar een zee waaruit een enorme stank opkomt aan de ene kant, maar aan de andere kant is (een zee) die niet stinkt. Het is ongeveer een dagreis tussen de twee zeeën. Als een mens de stinkzee overgaat, sterft hij meteen. Als de wind komt van de zee die stinkt richting de zee die niet stinkt, sterven er velen;
5. men reist alleen wanneer de wind de andere kant uit staat.
 Vervolgens reisde rabbi Petachia door het land Torgama; vanaf die plaats en verder geloven ze in de wet van Mohammed. Vanuit Torgama ging hij het land Ararat binnen. In acht dagen reisde hij tot aan Nesibin en liet de hoge bergen, het bergland van Ararat, aan zijn rechterhand.
 In het land Kedar zijn geen joden, maar er zijn wel ketters.
10. Toen de heer rabbi Petachia hen vroeg: waarom geloven jullie niet in de woorden van de wijzen, zeiden zij: omdat onze voorvaders (ons) niet over hen hebben onderwezen. Op vrijdag snijden ze het brood dat ze op sjabbat eten, en zij eten dat in het donker, en dan zitten ze op één plaats heel de dag, en ze bidden alleen psalmen. Toen de heer
15. rabbi Petachia (hun) onze gebeden vertelde en het gebed na de maaltijd waren zij blij. Ze zeiden: wij hebben nog nooit van de talmoed gehoord.
- 20.

מזמור [4]

1 ובארץ אררט הלך בהרי אררט עד נציבין ועד
2 עיר חוסן כיפא (פירוש: חוסן סלע גדול): ובסוף
3 של הרי אררט הלך יומים לצד שכנגדו: ובנציבין
4 יש קהילה גדולה. ובית הכנסת של רבי יהודה בן
5 בתירה ושתי בתי כנסיות שבנה עזרא הסופר. ויש
6 באחת אבן אדומה קבועה בכותל. שהביא עמו
7 שלקח מאבני בית המקדש: ומנציבין ואילך ארץ
8 אשור: וכזריא לשון אחד. ותוגרמה לשון אחד.
9 ונותנין מס למלך יון. וקדר לשון אחד:
10 ומנציבין הלך בשמונה ימים לנינוה החדשה.
11 ונהר חדקל הולך לפני נינוה: ומעבר הנהר הלך
12 לצד אחר מהלך שלשה ימים. היא נינוה הישנה.
13 והיא שממה: וכל ארץ נינוה שחורה כזפת.
14 ובמקום העיקר של נינוה שהיה היער נהפך כסדום.
15 ואין בו עשב וצמח. ונינוה החדשה כנגדה מעבר
16 השני: ובנינוה החדשה יש קהל גדול כששת
17 אלפים ויותר: ושני נשיאים בה. אחד שמו רבי
18 דוד ואחד שמו רבי שמואל. והם שני בני אחים
19 והם מזרע דוד המלך: וכל אדם נותן זהוב לשנה
20 מגלגולת. ומה שבא מהיהודים חציו לשלטון
21 המלך. אלא שאין קורין אותו מלך כי אם שלטון.

1. In het land Ararat reisde hij door het bergland van Ararat tot Nesibin en tot de stad Chosen Kefa (verklaring: sterkte van de grote rots). Aan het eind van het bergland van Ararat reisde hij in twee dagen naar de tegenovergestelde kant. In Nesibin is een grote gemeente (joodse gemeente) en de synagoge van rabbi Jehuda ben
5. Batarja, en twee synagoges gebouwd door Ezra de Schrijver. In de ene is een rode steen vastgezet in de muur, welke hij had meegebracht (en) die hij had genomen van de stenen van de Tempel (in Jeruzalem). Vanaf Nesibin en verder is het het land Assyrië. Chazarije heeft een (eigen) taal, en Togarma heeft een (eigen) taal, - ze betalen belasting aan de koning van Griekenland - en Kedar heeft een (eigen) taal.
10. Vanaf Nesibin reisde hij in acht dagen naar het nieuwe Nineve; de rivier Chidekel (Tigris) stroomt (nog) vóór Nineve. Vanaf de oever van de rivier maakte hij een reis van drie dagen, daar lag het oude Nineve, het was verwoest. Heel het land van Nineve is zwart als pek, en op de precieze plaats van Nineve waar de stad was, was het verwoest zoals Sodom.;
15. er is daar geen gras of kruid (te vinden). Het nieuwe Nineve ligt ertegenover op de andere oever. In Nieuw-Nineve is een grote gemeente, zo'n zesduizend of meer, en in deze (gemeenschap) zijn twee vorsten, de een heet rabbi David en de ander heet rabbi Samuel, zij zijn neven en van het geslacht van koning David. Iedereen geeft een goudstuk per jaar
20. per hoofd, en (van) wat er komt van de joden (gaat) de helft naar de sultan-koning - maar ze noemen hem geen koning maar sultan

והוא תחת מלך בבל. וחצי המס לנשיאין: ויש
להם שדות וכרמים:

ואין באותן הארצות חזנים. וגם בארץ פרס
ומדי ובדמשק ובבל אותן הארצות אין להם חזנים.
אלא יש לנשיאים אוכלי שולחנם ת"ח רבים.
פעמים אומר לזה להתפלל ופעמים אומר לזה
להתפלל: ויש להנשיא בית הסוהר. וחובש בו
את הרשעים: אם גוי ויהודי מתקוטטים יחד.
אם היהודי חייב חובשו. ואם הישמעאלי חייב
חובשו:

ורבי פתחיה היה חולה בנינוה: ואמרו הרופאים
של המלך שלא יחיה. ומנהג שם כל יהודי
אורח שימות. חצי הממון לוקח השלטון: ומפני
שרבי פתחיה היה לבוש בגדים נאים אמרו עשיר
הוא. וסופרי השלטון היו שם לקחת הממון
כשימות: ואמר הרב רבי פתחיה להעבירו כל כך
חולה את נהר חדקל: והנהר רחב. ואין עוברין
אותו בספינה. כי הנהר חדקל חד וקל ומהפך
הספינה. אלא עושים קנים רפסודות שקורין
ולו"ס. ועליהם המשא והאדם: והמים בריאים.
ומיד נתרפא:

ובנינוה היה פיל: ואין ראשו בולט חוץ. והוא

1 hij is de plaatsvervanger van de koning van Babel - en de helft van de
belasting (gaat) naar de vorsten. Ze hebben akkers en wijngaarden.

Er zijn in die landen geen chazaniem (voorzangers), ook in het land
Perzië en Medië en in Damascus en in al die landen hebben ze geen
chazaniem,

5. maar de vorsten hebben veel kostgangers t'ch , en soms zegt men tot de
een om te bidden en soms zegt men tot de ander om te bidden. De
vorsten hebben een gevangenis, waarin ze de misdadigers vastzetten. Als
een niet-jood en een jood samen slaags raken: als de jood schuldig is, sluit
hij hem op en als de Islamiet schuldig is

10. sluit hij hem op.
Rabbi Benjamin werd ziek in Nineve; de artsen van de koning zeiden
dat hij niet beter zou worden. Het gebruik is daar dat iedere jood die er
als gast verblijft en sterft: de helft van zijn vermogen neemt de sultan. En
omdat rabbi Petachia gekleed was in mooie kleren zeiden ze: hij is rijk;

15. De schrijvers van de koning waren daar om het geld te mee te nemen
zodra hij zou sterven. Toen zei de heer rabbi Petachia dat ze hem zo ziek
als hij was de rivier de Tigris moesten overbrengen. De rivier is heel
breed, en ze staken hem niet met een boot over, want de rivier de Tigris
is onstuimig en snel en werpt het schip omver - maar ze maakten van riet
vloten die men

20. "vlos" noemt, en daarop (zet men) de bagage en de reiziger. Het water
(aan de overkant) was gezond en dadelijk genas hij.
In Nineve was een olifant. Zijn hoofd steekt niet uit, en hij is

גדול. ואוכל כשתי עגלות תבן בפעם אחת: ופיו
 בחזה. וכשחפץ לאכול מוציא שפתו כאמתיים.
 ובה מקבץ התבן ומכניס בפיו: וכשנתחייב אדם
 לשלטון הריגה. אומרים לפיל. זה ניתחייב. והוא
 יקחהו בשפתו ומשליכו למעלה וממיתו: וכמו
 שאדם עושה ביד. כך הוא עושה בשפתו: ומשונה
 ומפואר הוא: ועל הפיל בניין עיר. ושנים עשר
 פרשים עליו עם שריונים. ומוציא שפתו ועולין בו
 כגשר:

ובנינוה היה איש חוזה בכוכבים ושמר רבי
 שלמה. ובנינוה ובבל ארץ אשור ובבל החכמים
 אין כמהו בקי במזלות: ושאל לו רבי פתחיה
 מתי יבא משיח. ואמר לו כבר ראיתי במזלות
 כמה פעמים בכירור: אבל רבי יהודה החסיד לא
 רצה לכתבו. פן יחשדוהו שהוא מאמין בדברי רבי
 שלמה:

ועבר את חדקל. וירד במורד המים בחמשה
 עשר יום עד גן של ראש הישיבה שבבבל:
 והולכין בחדש אחד: ומנינוה ואילך קהילות בכל
 עיר ועיר ובכפר: ובא לגן אחד של ראש הישיבה.
 ובגן כל מיני פירות: והגן גדול מאוד: ובו
 דודאים. ופרצוף אדם להם ועשבים שלהם רחבים:

1. groot, en hij eet zo'n twee wagens hooi in één keer. Zijn mond is in zijn borst, en wanneer hij (iets) pakt om te eten steekt hij zijn lip zo'n twee el uit, en daarmee grijpt hij het hooi en brengt het in zijn mond. En wanneer iemand zich schuldig maakt bij de sultan tot de dood, zeggen ze tot de olifant: "deze is schuldig" en hij
5. pakt hem dan met zijn lip en werpt hem omhoog en doodt hem. En zoals een mens doet met zijn hand, zo doet hij met zijn lip, en dit is bijzonder en heel mooi. Bovenop de olifant is een gebouw als een stad, met twaalf ridders met hun wapens, en steekt hij zijn lip op, dan lopen zij daarop als (over) een brug.
10. In Nineve was een sterrenwichelaar met de naam rabbi Salomon, en in Nineve en heel het land Assyrië en onder alle wijzen is er niemand als hij zo deskundig in de gesternten. Toen rabbi Petachia hem vroeg wanneer de Messias zal komen, zei hij: "ik heb het al heel wat keren duidelijk in de sterren gezien". Maar rabbi Jehuda de Vrome
15. wilde dit niet opschrijven, anders zouden ze hem ervan verdenken dat hij gelooft in de woorden van rabbi Salomon.
 Hij ging (scheep) op de Tigris en ging stroomafwaarts in vijftien dagen tot de tuin van het hoofd van de academie (talmoedschool) in Babel; dat reist men in een maand. Vanaf Nineve en verder zijn er gemeentes in iedere
20. stad of dorp. Hij kwam in een tuin van het hoofd van de academie, en in die tuin (waren) allerlei soorten vruchten. De tuin was zeer groot, en daarin (waren) ook alruinplanten. Ze hebben een mensengezicht en hun bladeren zijn breed.

1 ומשם ואילך הלך ביום אחד עד בגדת כבבל:
 . ואין אדם עולה בנהר חדקל מפני שחדים ועזים.
 . אלא בגמלין ובפרדות ביבשה. וקושרין הנודות
 . אחורי הגמל:
 5 ובגדת היא עיר מלוכא. ובה חליפי השלטון.
 . הוא המלך הגדול המושל ושולט על כל העמים:
 . ובגדת גדולה מאוד יותר ממהלך יום מראש עד
 . סוף. ובהיקף יותר משלשה ימים: ובעיר בגדת
 . אלף יהודים. והולכים בסודרים: ואין אדם רואה
 10 שום אשה שם: ואין שום אחד מהם הולך לבית
 . חבירו. שמא יראה אשת חבירו. ומיד היה אומר
 . לו פריץ למה באת. אלא מכה בבדיל. והוא יוצא
 . ומדבר עמו: והם מעוטפים בטליתות של צמר
 . וציצית. והולכים בהם: וראש ישיבה בבגדת רבי
 15 רבי שמואל הלוי בן עלי ראש ישיבה. והוא שר ומלא
 . חכמה בתורה שבכתב ותורה שבעל פה וכל
 . חכמת מצרים. ואין דבר נעלם ממנו. ויודע שמות.
 . וכל התלמוד יודע בגירסא:
 . ואין עם הארץ בכל ארץ כבל ובארץ אשור
 20 ובארץ מדי ופרס. שלא יודע כל עשרים וארבעה
 . ספרים וניקוד ודיוק וחסירות ויותרות. כי החזן
 . אינו קורא בתורה אלא מי שיעמוד לספר תורה
 . הוא קורא:

1. Vandaar reisde hij in één dag tot aan Bagdad in Babylonië. Daar gaat niemand de rivier de Tigris op vanwege dat (het water) onstuimig en krachtig is, maar met kamelen en muil dieren over het droge, en ze binden (opgeblazen) huiden op het achterste van de kamelen.
5. Bagdad is een koningstad; daar (resideren) de kaliefs van de sultan. Hij is de grote koning die heerst en regeert over al de volkeren. Bagdad is een zeer grote stad, meer dan een dagreis van begin tot eind, en in omtrek meer dan drie dagen. In de stad Bagdad zijn duizend joden, die rondlopen in omslagdoeken. Geen mens ziet daar
10. ook maar één vrouw, en er is er niet één van hen die het huis van zijn buur binnengaat, om te voorkomen dat hij de vrouw van zijn buur zou zien, want dan zou deze meteen tegen hem zeggen: "schurk, waarom loop je binnen", maar hij slaat met de tinnen klopper (tegen de deur) en dan komt de ander naar buiten en spreekt met hem. Ze zijn gewikkeld in talliets (gebedskleden) van wol met tsietsiet (kwastjes) en daar lopen ze in rond. Het hoofd van de academie in Bagdad is
15. rabbi Samuel de leviet, de zoon van Ilai het hoofd van de academie. Hij is de baas, vervuld van kennis van de wet, zowel de schriftelijke als de mondelinge, en van alle kennis van Egypte, en niets is voor hem verborgen, hij kent de Namen, en heel de talmoed kent hij van buiten. Er zijn geen domme mensen⁵ in heel Babylonië en Assyrië en
20. in Medië en Perzië die geen weet hebben van de vierentwintig boeken, met de punctuatie en de grammatica en de overtollige en de ontbrekende tekens; want het is niet de chazan die de tora leest maar degene die opstaat (wordt opgeroepen) naar het boek van de tora, die leest.

⁵ עם הארץ : gewone mensen; vaak neerbuigend: dom volk

ויש לראש ישיבה כאלפים תלמידים בפעם אחת.
וסביבו כחמש מאות ויותר: וכולם מבינים בטוב:
וקודם שידעו לומדין בעיר לפני לומדים אחרים.
וכשיודעים אז יבואו לפני ראש הישיבה: ורבי
אליעזר הוא ראש הגולה. ותחתיו ראש הישיבה:
ובית גדול יש לראש הישיבה. ומחופה במעילים.
והוא מלובש בגדי זהב. והוא יושב למעלה.
והתלמידים יושבים על הקרקע: והוא אומר
למתורגמן. והמתורגמן אומר לתלמידים:
והתלמידים שואלין מן המתורגמן. ואם אינו יודע
ישאל המתורגמן לראש הישיבה: ומתורגמן אחד
אומר לצד אחד מסכתא אחת. ומתורגמן אחר
אומר מסכתא אחרת לצד אחר: וכל התלמוד
בניגון. ואחר שגורסין מפרש להם:
ושנה אחת קודם שבא הרב פתחיה מת
רב דניאל ראש הגולה: והוא יותר שר מראש
הישיבה: לכלם יש ספר היחס עד השבטים.
ורבי דניאל היה מבית דוד: ואין המלך נותן להם
ראש הגולה אלא על פי שרי היהודים: ואין שם
הראוי להיות ראש גולה אלא אותן שני נשיאים
מבית דוד: ומקצת השרים בוחרים ברבי דוד.
ומקצת ברבי שמואל: ועדיין לא הושוו: והם

1. Het hoofd van de academie heeft zo'n tweeduizend leerlingen tegelijk en om hem heen zo'n vijfhonderd of meer, en allen met goede kennis van zaken. Voordat ze (voldoende) kennis hebben studeren ze in de stad bij andere studenten, en als ze (voldoende) kennis hebben dan pas komen ze bij het hoofd van de academie. Rabbi
5. Eliëzer is de exilarch en onder hem staat het hoofd van de academie. Het hoofd van de academie heeft een groot huis, dat is behangen met tapijten, hijzelf gaat gekleed in kleren van goudbrokaat. Hij zit hoger, en de leerlingen zitten op de vloer. Hij spreekt tot de tolk en de tolk spreekt tot de leerlingen, en de
10. leerlingen stellen vragen aan de tolk, en als hij het niet weet vraagt de tolk het aan het hoofd van de academie. Één tolk zegt aan de ene kant een masechta en een andere tolk zegt een andere masechta aan een andere kant. Heel de talmoed gaat op melodie, en nadat ze hem uit het hoofd hebben geleerd, verklaart hij het aan hen.
15. Een jaar voordat de heer rabbi Petachia aankwam, stierf rabbi Daniel de exilarch; hij is een hogere autoriteit dan het hoofd van de academie. Allemaal hebben ze een sefer hajachas (stamboom) tot de (twaalf) stammen; rabbi Daniel was van het huis van David. Het is niet de koning die de exilarch aanstelt maar (dat gebeurt) op gezag van de leiders van de joden. En niemand daar
20. komt in aanmerking om exilarch te worden behalve deze twee vorsten uit het huis van David. Een deel van de leiders kiest voor rabbi David, en een deel voor rabbi Samuel. En ze zijn nog niet tot een vergelijk gekomen. Zij zijn (beiden)

1 תלמידי חכמים: ולרבי דניאל לא היו בנים כי
 . אם בנות: ורבי שמואל יש לו ספר היחס שלו עד
 . שמואל הרמתי בן אלקנה: ואין לו בנים אלא בת
 . אחת: והיא בקיאה בקרייה ובתלמוד. והיא
 5 מלמדת הקרייא לבחורים דרך חלון אחד. והיא
 . סגורה בבנין. והתלמידים בחוץ למטה ואינם
 . רואים אותה: ובכל ארץ אשור ובדמשק בערי
 . פרס ומדי ובארץ בבל אין להם דיין אלא מי
 . שמוסר רבי שמואל ראש ישיבה: ונותן רשות
 10 בכל עיר לדון ולהורות. וחותמו הולך בכל
 . הארצות ובארץ ישראל. והכל יראים ממנו:
 . ויש לו כששים עבדים משרתים: שרודים את העם
 . במקלות: והזקנים לאחר עמידת התלמידים
 . שואלים ממני חכמת המזלות ושאר כל מיני
 15 חכמה:

. וערים גדולים הם בארץ אררט: ומעט יהודים
 . שם. כי מתחלה היו שם יהודים הרבה. בימי
 . קדם. והרגו זה את זה. ונפרדו והלכו לערי בבל
 . מדי ופרס: ובארץ כוש ובארץ בבל יותר מששים
 20 רבוא יהודים. וכן בארץ פרס: ובפרס שעבוד
 . וצער גדול ליהודים: ולכן לא בא רבי פתחיה
 . אלא בעיר אחת של פרס: וכל יהודי שבבבל

1. geleerden. Rabbi Daniel had geen zonen maar alleen dochters. Rabbi Samuel had zijn sefer hajachas tot aan Samuel uit Ramataim de zoon van Elkana. Hij had geen zonen maar alleen een dochter, en zij was zeer bekwaam in het tora-lezen en in de talmoed, en zij
5. onderwees de schrift aan jongemannen door een venster. Zij was opgesloten in het gebouw en de leerlingen (stonden) buiten beneden en zagen haar niet. In heel Assyrië en Damascus, in de steden van Perzië en Medië en in Babylonië hebben ze geen andere rechter dan die is aangesteld door rabbi Samuel het hoofd van de academie, hij is degene die de macht verleent
10. in iedere stad om recht te spreken en te onderwijzen. Zijn zegel gaat (is geldig) in alle landen en (ook) in Erets Israel. En iedereen heeft ontzag voor hem. Hij heeft zo'n zestig man personeel in dienst, die het volk eronder houden met stokken. De ouden, na het staan van de leerlingen (d.w.z. na hun lessen), vragen hem naar kennis over de sterren en alle overige soorten
15. kennis.
De steden zijn groot in het land Ararat, maar er zijn daar weinig joden, want in het begin waren er veel joden, in de dagen van weleer, maar ze doodden elkaar en gingen uit elkaar en trokken naar de steden van Babylonië, Medië en Perzië. In het land Kus (Nubië, Ethiopië) en in Babylonië zijn meer dan
20. zeshonderdduizend joden, en zo ook in Perzië. In Perzië is er zware slavernij en onderdrukking van joden, en zodoende ging rabbi Petachia daar slechts naar één stad van Perzië. Iedere jood in Babylonië

1 נותן זהוב לשנה לגולגלתו לראש הישיבה. כי אין
2 המלך מבקש מהם מס אלא ראש הישיבה: ושלום
3 ליהודים שבארץ כבל:
4 והמלך שהיה קודם בימי רבי שלמה אביו של
5 רבי דניאל היה אוהב את רבי שלמה. מפני
6 שהמלך היה מזרע מחמט וראש גולה מדוד
7 המלך: ואמר לרבי שלמה. שהוא רוצה לראות
8 את יחזקאל הנביא שעשה נסים: ואמר לו רבי
9 שלמה. לא תוכל לראותו כי קדוש הוא: ולא
10 תוכל לגלות את קברו: אמר לו המלך. שהוא
11 רוצה לדעת: אמר לו רבי שלמה והזקנים. אדוני
12 המלך. הנה ברוך בן נריה תלמידו קבור סמוך
13 לחצרו. אם תחפוץ תגלה קברו. אם תוכל לראות
14 תלמידו אחר כך תראה את רבו: הלך וקבץ כל
15 השרים וצוה לחפור: וכל מי שחפר בקברו של
16 ברוך בן נריה מיד נפל מת: היה שם זקן אחד
17 ישמעאלי ואמר למלך. אמור ליהודים שיחפרו
18 אחריו: ואמרו היהודים. אנו יראים: אמר המלך.
19 אם אתם תופסים תורתו של ברוך בן נריה לא
20 יזיק לכם. כי כל ישמעאלי שחפר נפל מת: אמר
21 רבי שלמה. תן לנו זמן שלשה ימים. שנתענה
22 כדי שיחמול לנו: ואחר שלשה ימים חפרו
23 היהודים. ולא הוזקו: וארון של ברוך בן נריה

1. geeft een goudstuk per jaar per hoofd aan het hoofd van de academie, want het is niet de koning die van hen belasting vraagt maar het hoofd van de academie, en de joden hebben een goed leven in Babylonië. De koning die er vroeger was in de dagen van rabbi Salomon de vader van
5. rabbi Daniel, was een goede vriend van rabbi Salomon, omdat de koning een nazaat was van Mohammed en de de exilarch (een nazaat) van koning David. Hij zei tegen rabbi Salomon, dat hij Ezechiël de profeet wilde zien, die wonderen deed. Daarop zei rabbi Salomon: "U kunt hem niet zien, want hij is heilig, en u
10. kunt zijn graf niet blootleggen". Daarop zei de koning dat hij het wilde weten. Rabbi Salomon en de ouden zeiden tegen hem: "Heer koning, hier (ligt) Baruch ben Neria, zijn leerling, begraven dicht bij zijn hof. Als u wenst, ontbloot dan zijn graf. Als u zijn leerling kunt zien, kunt u daarna ook zijn meester zien." De koning ging en verzamelde al de
15. vorsten en gaf bevel te graven. Maar al wie groef aan het graf van Baruch ben Neria viel meteen dood neer. Er was daar een oude man - een Islamiët - en die zei tegen de koning: "Zeg tegen de joden dat zij moeten graven naar hem". Daarop zeiden de joden: "Wij zijn bang". Toen zei de koning: "Als jullie de leer van Baruch ben Neria aanhouden, zal
20. hij jullie niet deren" - want iedere Islamiët die had gegraven was door neergevallen. Daarop zei rabbi Samuel: "Geef ons drie dagen tijd, dat wij vasten, opdat hij mededogen met ons krijgt", en na drie dagen groeven de joden, en ondervonden geen kwaad. De kist van Baruch ben Neria

בתוך שני אבני שיש: והוא בתוך שניהם. ומקצת
הטלית יצא מבין האבנים: אמר המלך. אין שני
מלכים משתמשים בכתר אחד. ואין נאה לצדיק
זה להיות אצל יחזקאל. אני רוצה להביאו למקום
אחר: ונשאו אבני השיש עם הארון: וכשבאו
ברחוק מקבר יחזקאל מיל לא יוכלו לזוז ממקומם.
וכל הסוסים וכל הפרדות לא יכלו להזיז הארון
ממקומו. ואמר רבי שלמה. כאן בחר הצדיק
ליקבר: וקברו שם את הארון: ובנו פלטין יפה
על קברו:

ונתן רבי שמואל ראש ישיבה כתב וחותמו לרבי
פתחיה. שיתירו אותו בכל מקום שיבוא שם:
ויראו לו קבורת תלמידי חכמים והצדיקים: ובארץ
בבל לומדים פירוש רבינו סעדיה שעשה מכל
הקרייה ומששה סדרים: ופירוש רב האי גאון:
והם קבורים תחת הר רבינו סעדיה ורב האי. ואמרו
שכלם הר אחד משם עד הר סיני. והוא קרוב
לבגדת: והוליך רבי פתחיה חותם של רבי שמואל
עמו. וכל שהיה מבקש היו עושיין. ויראים ממנו:
והלך רבי פתחיה עד עיר אחת ששמה פולוש.
מהלך יום אחד מבגדת: ושם כהן חשוב. והכל
מעידין עליו שהוא מזרע אהרון הכהן מאב ואם

1. tussen twee marmeren stenen, en hij lag ertussen in, en een stuk van zijn talliet stak uit tussen de stenen. Daarop zei de koning: "Geen twee koningen gebruiken samen één kroon; en het is niet gepast voor deze tsaddiek om naast Ezechiël te liggen. Ik wil hem overbrengen naar een
5. andere plek." Ze namen de twee marmeren stenen met de kist. Toen ze op een mijl afstand kwamen van het graf van Ezechiël konden ze zich niet meer van hun plaats verroeren, en al de paarden en al de muil dieren konden de kist niet van zijn plaats bewegen. Daarop zei rabbi Salomon: "Hier verkiest de tsaddiek begraven te worden", Toen begroeven ze daar de kist, en ze bouwden een mooi paleis
10. op zijn graf.
Rabbi Samuel, het hoofd van de academie, gaf aan rabbi Petachia een document met zijn zegel, dat men hem moest begeleiden op alle plaatsen waar hij zou komen, en dat men hem het graf moest laten zien van de geleerden en de tsaddieks. In Babylonië leren ze het commentaar van rabbenoe Saädia, dat hij heeft gemaakt over heel de
15. schrift en de zes sedariem (delen van de Misjna) en ook het commentaar van rav Hai Gaon. Dezen liggen begraven aan de voet van de berg van rabbenoe Saädia en rav Hai. Ze zeiden dat het één groot bergland is van daar tot aan de berg Sinai. Dit is nabij Bagdad. Rabbi Petachia nam het zegel van rabbi Samuel met zich mee op reis, en alles wat hij vroeg dezen ze, en ze hadden ontzag voor hem.
20. Rabbi Petachia reisde naar een stad met de naam Polos, een dagreis van Bagdad. Daar (woont) een belangrijke koheen, en iedereen bericht over hem dat hij een nazaat is van Aäron de koheen, zowel van vaders- als van moederskant,

1 בלי דופי. ויש לו ספר יחס: ולפני אותה עיר
 . קבר. ובית יפה בנוי עליו: ואמרו לו. כי בא
 . בחלום לאיש עשיר. יהודי אני ששמו ברזק משרי
 . יכניה שהלכו בגולה. ואני צדיק. ואין לך בנים.
 5 ואם תבנה על קברי בית יפה יהיו לו בנים: ובנה
 . עליו בית. והיו לו בנים: ועשו שאלת חלום. מי
 . הוא הנקבר שם. ואמר אני ברזוק. ואין לי שם
 . אחר:

. ונתן לו הכהן כחמשים בחורים ברמחים ובכלי
 10 זיין. ותיירו אותו: כי אומה אחת אצל בבל. ואין
 . חוששין על המלך: והם במדבר. ונקראים חרמים
 . על שם שגוזלים וחמסים מכל אומה: ופניהם
 . כעשב גרונא: ואין מאמינין אלא באלוה יחזקאל.
 . וכן קוראים לו כל הישמעאלים: וכמהלך יום או
 15 חצי יום מבגדת קברו של יחזקאל במדבר: וישנו
 . ביד החרמים: והעיר קרובה כמיל לקבר: וביד
 . היהודים המפתחות: וסביב לקבר יחזקאל מוקף
 . חומה ועיר גדולה. וחצר גדול: ולחומה אין שער
 . כי אם שער קטן וקצר. והיהודים פותחין השער.
 20 ונכנסין בו על ידיהם ועל רגליהם כי נמוך הוא:
 . ובחג הסוכות באין מכל הארצות שמה. והפתח
 . מרחיב ומגביה מאליו את עצמו. עד שנכנסין בו
 . עם הגמלים: ובאין שם כששים או כשמונים אלף

1. zonder blaam, en hij heeft een sefer jachas. Vóór deze stad ligt een graf, met een mooi huis erop gebouwd. Ze zeiden tegen hem, dat er in een droom bij een rijk man iemand kwam (die zei:) "Ik ben een jood met de naam Brozak, één van de prinsen van Jechonia die (met hem) in ballingschap zijn gegaan. Ik ben een tsaddiek. Jij hebt geen zonen,
5. maar als je op mijn graf een mooi huis bouwt, zal hij (zul je?) zonen krijgen." Toen bouwde hij daarop een huis, en hij kreeg zonen. Toen stelden ze een droomvraag: "Wie is daar begraven" en daarop zei hij: "Ik, Brozak, een andere naam heb ik niet."

De koheen gaf hem zo'n vijftig jonge strijders met speren en

10. wapengerei, en dezen begeleidden hem. Want er leeft een volk in de buurt van Babylonië dat niet bang is voor de koning. Zij wonen in de woestijn en heten Charamiem, zo genoemd omdat ze roven en met geweld stelen van alle volk. Hun gezicht is als het kruid 'grona', en ze geloven in niets anders dan de God van Ezechiël; en alle Islamieten noemen het volk zo (Charamiem). Zo'n dagreis of een
15. halve dagreis van Bagdad is het graf van Ezechiël in de woestijn; dit is in handen van de Charamiem. De stad is op een afstand van een mijl ongeveer van het graf. De sleutels zijn in handen van de joden. Rondom het graf van Ezechiël loopt een muur, en een grote stad (gebouwen) en een grote hof. In de muur is geen (gewone) poort maar alleen een kort (=laag) poortje. De joden openen het poortje, en dan kan men
20. naar binnen op handen en voeten want het is laag. Op Loofhuttenfeest komt men uit alle landen daarheen, en dan wordt de ingang breder en hoger, geheel vanzelf, zodat men er met kamelen naar binnen kan. Dan komen daar zo'n zestig of tachtig duizend

1 יהודים לבד מישמעאלים: ועושין סוכות בחצרו
 . של יחזקאל: ואחר כך מקטין הפתח כבתחילה:
 . וכלם רואים. ונותנין נדרים ונדבות על קברו: וכל
 . מי שהוא עקר או עקרה או בהמתו עקרה. נודר
 . ומתפלל על קברו: ואמרו לרבי פתחיה. שהיה
 . לשר אחד סוסיא נתעקרה: והיה כמהלך ארבעה
 . ימים מקבר יחזקאל: ונדר. אם תלד הסוסיא יתן
 . הולד ליחזקאל: ואחר ימים ילדה. וראה כי הוא
 . טוב וחמל עליו ולו נתנו ליחזקאל: וברח לו הולד
 10 של הסוסיא מעצמו. ונכנס לתוך חצרו של יחזקאל.
 . ונתרחב השער עד שנכנס: והיה השר מחפש בכל
 . מקום הסוס ולא מצא. עד ששם אל לבו ואמר.
 . בשביל שנדרתיהו לתת ליחזקאל הצדיק ברח
 . לקברו: הלך שם ומצאו שם. ורצה להוציאו: ולא
 15 יכול כי הפתח נמוך: אמר יהודי אחד. אינו אלא
 . על הנס שנכנס הנה. שמא נדרת אותו לצדיק:
 . והודה לו ואמר נדרתי לו. ומה אעשה שאוציאנו:
 . אמר היהודי. קח כסף ושים על קברו: אם תשים
 . שויו ויצא הסוס: ונתן הכסף מעט מעט. עד שנתן
 20 שויו ונתרחב הפתח ויצא:
 . ורבי פתחיה הלך על קבר יחזקאל. והביא בידו
 . זהב וגרעינין של זהב. ונפלו מידו הגרעינין. ואמר.

1. joden behalve nog de Islamieten, en ze vieren loof- huttenfeest in het hof van Ezechiël. Daarna wordt het poortje weer klein zoals eerst, ten aanschouwe van hen allen. Ze leggen votief-offers en goede gaven op zijn graf. En al wie onvruchtbaar is, man of vrouw of wiens vee onvruchtbaar is, legt een gelofte af en
5. bidt op zijn graf. Ze vertelden rabbi Petachia dat een aanzienlijk heer een merrie had die onvruchtbaar was geworden; dit was zo'n vier dagreizen van het graf van Ezechiël. Hij legde de gelofte af: als de merrie werpt, zal hij het veulen aan Ezechiël geven. Na verloop van tijd wierp ze. Toen hij zag dat het een mooi (veulen) was, kreeg hij spijt en gaf het niet aan Ezechiël. Toen vluchtte het veulen
10. van deze merrie vanzelf bij hem vandaan en ging de hof van Ezechiël binnen, en de poort werd wijder toen het binnenging. De heer zocht overal naar zijn paard maar vond het niet, totdat hij erover ging nadenken en zei: omdat ik hem onder ede heb beloofd te geven aan Ezechiël de tsaddiek is hij naar zijn graf gevlucht. Hij ging erheen en vond het daar, en hij wilde het eruit halen maar
15. kon niet want de ingang was te laag. Toen zei een jood: het is alleen door een wonder dat hij hierbinnen is gekomen, misschien omdat je het hebt beloofd aan de tsaddiek. Hij biechtte het op en zei: ik heb het onder ede beloofd, maar wat moet ik nu doen zodat ik het eruit krijg? Toen zei de jood: neem geld en leg dat op zijn graf; als je de tegenwaarde ervan neerlegt komt het paard naar buiten. Hij legde het geld beetje voor beetje neer, totdat hij de
20. waarde had gegeven; toen werd de ingang wijd en kwam het (veulen) naar buiten.
 Rabbi Petachia ging naar het graf van Ezechiël, en hij had bracht goud en goudkorrels mee, en zei:

1 אדוני יחזקאל לכבודך באתי. ויפלו ממני הגרעינין
2 ונאבדו: בכל מקום שהן יהיו שלך. והיה נראה
3 בעיניו רחוק ממנו כמין כוכב. והיה סבור שמא
4 אבן טובה. והלך וראה ומצא הגרעינין. ונתנם על
5 קבר יחזקאל: וכל ישמעאלי שהיה הולך על קבר
6 מחמט הלך דרך קבר יחזקאל: ונתן מתנה ונדבה
7 ליחזקאל: ונודר ומתפלל ואומר. אדונינו יחזקאל.
8 אם אשוב אתן לך כך וכך: ודרך מדבר הולכים
9 שם בארבעים יום. ומי שיודע בדרך הולך בעשרה
10 ימים מקבר יחזקאל עד נהר סמבטיון: וכל מי
11 שרוצה לילך בארץ מרחקים מפקיד כיסו או שום
12 חפץ ליחזקאל. ואומר אדונינו יחזקאל שמור לי
13 חפץ זה עד שאשוב. ואל תניח שום אדם לקחתו
14 אלא יורשיו: וכמה כיסים של ממון מונחים שם
15 שנרקבו. לפי שכמה שנים מונחים שם: והיה שם
16 ספרים. ורצה אחד מן הריקים להוציא אחד מן
17 הספרים. ולא היה יכול כי אחזוהו יסורים ועורוץ.
18 ולכן מתיראים כל העולם מיחזקאל: וכל מי שלא
19 ראה בנין פלטין שלו הגדול על קברו. לא ראה
20 בנין יפה מעולם: ובפנים מחופה זהב: ועל הקבר
21 סיד גבוה כאדם. ועל הסיד סביב ועל גביו בנין
22 של ארז מוזהב. ועין לא ראתה דוגמתו: ויש לו
23 חלונות. שאדם מכניס ראשו ומתפלל: ולמעלה
24 עשויה כיפה גדולה של זהב ומעילים יפים

1. Heer Ezechiël; om u te eren ben ik gekomen, maar nu zijn de goudkorrels uit mijn handen gevallen en zijn kwijt. Op welke plaats ze ook zijn, ze behoren aan u toe. Toen verscheen er iets in zijn ogen ver van hem vandaan, als een soort ster. Hij dacht dat het misschien een edelsteen was, en ging kijken en vond de goudkorrels, en legde ze op het
5. graf van Ezechiël. Iedere Islamiet die naar het graf van Mohammed reisde, ging langs het graf van Ezechiël, en gaf een gift en offerande aan Ezechiël, sprak een gelofte uit en bad en zei: onze heer Ezechiël, als ik terugkeer zal ik u zus en zo geven. Door de woestijn reizen ze daarheen in veertig dagen. Wie bekend is met de weg, reist in tien
10. dagen vanaf het graf van Ezechiël tot aan de rivier de Sambation. Al wie naar verre landen wenst te reizen vertrouwt zijn beurs of een of andere kostbaarheid toe aan Ezechiël, en zegt: "onze heer Ezechiël, bewaar voor mij deze kostbaarheid totdat ik terugkeer, en sta niet aan welke mens ook om het weg te nemen, behalve de erfgenamen." Heel veel beurzen met geld liggen daar tot ze
15. weggroten, omdat ze vele jaren daar liggen. Er lagen ook boeken, en toen een of andere nietsnut een van de boeken eruit wilde halen, kon hij dat niet want pijnen en blindheid grepen hem aan; zodoende was iedereen voor Ezechiël. Al wie niet zijn grote paleisgebouw heeft gezien op zijn graf, heeft
20. van zijn leven nog geen mooi gebouw gezien. Van binnen is het bekleed met goud. Op het graf is een kalkheuvel zo hoog als een mens, en op en rond de kalk een gebouw van verguld cederhout, geen oog heeft ooit iets dergelijks gezien. Het heeft ramen, waardoor een mens zijn hoofd steekt en bidt. Er bovenop is een grote koepel gemaakt van goud en prachtige tapijten.

1 מקיפים מבפנים. וכלי זכוכית בתוכו יפים מאוד:
 .ושלשים נרות של שמן זית דולקים שם יומם ולילה.
 .וקונים מן המתנות שנותנים שם שמן הזית.
 .ומדליקין עליו שלשים הנרות: ויש ממונים על
 5 המתנות שנותנים על קברו כמאתים פרנסין. זה
 .ממונה אחר זה: ומאותו ממון שנותנים על קברו
 .מתקנים בית הכנסת שצריך תיקון. ומשיאין בו
 .יתומים ויתומות. ופרנסין התלמידים שאין להם
 .במה להתפרנס:

10 ובבגדת יש שלשה בתי כנסיות לבד מבית הכנסת
 .שבנה דניאל במקום שעמד המלאך על שפת היאור
 .מזה אחד ומזה אחד. כמו שכתוב בספר דניאל:
 .ובהיות רבי פתחיה על קבר יחזקאל. ראה בביתו
 .אוף שפניו כפני אדם: והיה הפרנס השוער מצטער.
 15 ואמר מסורת בידינו מאבותינו. כל בית שזה העוף
 .נמצא בו יהיה חרב: וראה שכשרצה העוף לצאת
 .מהחלון נהפך העוף ומת. ושמח הפרנס השוער
 .מאוד. ואמר מאחר שמת העוף נהפכה הגזירה:
 .ואמר ראש הישיבה לרבי פתחיה. שבימי קדם היה
 20 עמוד אש על קבר יחזקאל. אלא שבאו פריצים
 .וחיללוהו. שהיו באים בחג הסוכות לרגל כשמונים
 .אלף. והיו ביניהם אנשים שאינם הגונים. ונסתלק
 .עמוד האש: ובאותו חצר עושין סוכות ואצל בית
 .הקברות:

1. bedekken de binnenkant rondom, en prachtige glazen voorwerpen. Dertig lampen voor olijfolie branden daar dag en nacht; ze kopen van de geschenken die ze daar geven de olijfolie, en houden daarmee de dertig lampen brandend. Er zijn beambten aangesteld over de
5. gaven die de mensen op zijn graf leggen, zo'n tweehonderd beheerders, die na elkaar dienst doen. Van da geld dat de mensen op zijn graf leggen herstellen ze de synagoge wanneer er herstelwerk nodig is, en verschaffen een bruidsschat aan weesjongens en -meisjes en onderhouden de leerlingen die zelf niets hebben om in hun levensonderhoud te voorzien.
10. In Bagdad zijn drie synagoges, behalve de synagoge die Daniël heeft gebouwd op de plaats waar de engel stond aan de rand van de rivier, een aan de ene kant en een aan de andere kant (Daniël 12:5). Toen rabbi Petachia bij het graf van Ezechiël was, zag hij in zijn huis een vogel waarvan het gezicht was als het gezicht van een mens. De beheerder die de poort bewaakte was er verdrietig van en zei: we hebben een
15. overlevering van onze voorvaders, dat ieder huis waar deze vogel op wordt gevonden, verwoest zal worden. Maar toen hij zag dat de vogel wilde wegvliegen door het raan, viel de vogel om en stierf. Toen was de beheerder die de poort bewaakte zeer verheugd en zei: aangezien de vogel is gestorven is de beschikking (lot) gekeerd. het hoofd van de academie zei tegen rabbi Petachia, dat in de dagen van weleer er een
20. vuurzuil was geweest op het graf van Ezechiël, maar dat er vlerken waren gekomen en het hadden ontwijfd, want er kwamen met het Loofhuttenfeest te voet zo'n tachtigduizend man, en daaronder lieden die niet deugden; toen was de vuurzuil weggenomen, In datzelfde hof bouwt men de loofhutten, naast de begraafplaats.

ונהר פרת ונהר כבר נופלין זה בזה וניכרין: 1
 ומעבר לנהר פרת כמיל נגד קבר יחזקאל קברי .
 חנניה מישאל ועזריה. וכל אחד לבד. ועזרא .
 הסופר (גם הוא קבור שם:) וחזר ובא בשני ימים .
 עד נהרדעא: והעיר כמהלך שלשה ימים: והכל 5
 חרב. ובקצה העיר יש קהילה: והראה חותם של .
 ראש הישיבה. והראו לו וכנישתא דשף ויתיב: .
 ושלש חומותיה מאבנים. וחומה מערבית על נהר .
 פרת כל החומה אין לה לא אבן ולא לבינה. אלא .
 הכל מעפר שהביא עמו יכניה: ואין גג לאותו בית 10
 הכנסת. כי הכל חרב: ואמרו לו היהודים.
 שבלילה רואים עמוד אש יוצא משם והולך עד .
 קבר ברוזק שכתבנו לעיל: וחזר שמה ובא לעיר .
 ששמה מילה: ושם קברו של רבי מאיר. הוא .
 רבי מאיר דמתניתין: ויש לפני העיר אצל המים 15
 שדה. ובאותו השדה יש הקבר: והנה הפרת
 רבה לעלות על קברו. ולקחו מן הממון שנודרין .
 היהודים והישמעאלים. ובני עליו עיר סביב .
 לקברו ומגדלים בתוך המים. ובית יפה על קברו: .
 והישמעאלים קורין אותו חנוק. מפני שפעם אחת 20
 בא השלטון וחמס אבן אחת ממעלות שעולין בהן
 לקברו: ובלילה בא אליו רבי מאיר בחלום. ותפס .

1. De rivier de Eufraat en de rivier de Kebar komen bij elkaar maar blijven onderscheiden. Aan de overzijde van de rivier de Eufraat zo'n mijl tegenover het graf van Ezechiël zijn de graven van Chananja, Misjaël en Azarja, en ieder apart. Ezra de Schriftgeleerde (is daar ook begraven). (R. Petachia) keerde terug en kwam in twee dagen
5. tot Nehardea. De stad is zo'n drie dagreizen ver, alles is er tot puin vervallen. Aan de rand van de stad is een gemeente. Hij toonde daar het zegel van het hoofd van de academie, en men liet hem de synagoge van Sjaf-we-Jatib zien. Drie van de muren zijn van steen, maar aan de westelijke muur aan de kant van de rivier de Eufraat is geen steen en geen baksteen, maar (deze bestaat)
10. geheel uit de aarde die Jechonia had meegebracht. Deze synagoge heeft geen dak, want het is allemaal tot puin vervallen. De joden zeiden tegen hem dat ze er 's nachts een vuurzuil zien die vandaar uitgaat en gaat naar het graf van Brozak over wie we hierboven hebben geschreven. Hij keerde vandaar terug en ging naar de stad genaamd Mela; daar is het graf van rabbi Meïr, dezelfde
15. rabbi Meïr van de Misjna. Er ligt voor de stad aan het water een veld en in dat veld ligt het graf. Op die plaats werd de Eufraat zo hoog dat hij over zijn graf stroomde; toen namen ze van het geld dat de joden en de Islamieten als offerande hadden gegeven en bouwden daarop (op dat veld) een stad (omwalling?) rondom zijn graf met torens in het water, en een prachtig huis op zijn graf.
20. De Islamieten noemen hem Chinoek (Verwurging), omdat op een keer de Sultan was gekomen en met geweld een steen wegnam van de trappen waarlangs men naar zijn graf opging. In de nacht kwam tot hem rabbi Meïr in een droom, en pakte

1. אותו בגרונו ורצה לחנקו. ואמר לו למה גזלת
 . אבן שלי. וכי אינך יודע שאני צדיק ואהוב
 . למקום: אז בקש ממנו מחילה: ואמר לא אעשה
 . עד שתשאנה אתה בעצמך על כתיפך לעין כל.
 5. ותאמר רשעתי שגזלתי אדוני הצדיק: למחר נשא
 . האבן על כתיפו לעין כל והחזירה למקומה. ואמר
 . רשעתי שגזלתי אדוני הצדיק: ויראים ממנו
 . הישמעאלים ומשתחוים שם על קברו. ונותנין לו
 . מתנים ונודרים שאם יחזרו בשלום נותנין לו
 10. כך וכך:

. ובכל מקום שהראה רבי פתחיה חותם של ראש
 . הישיבה. מיד יוצאים ברמחים ומתיירין אותו:
 . ומקבר יחזקאל עד קבר ברוך בן נריה רחוק
 . מיל. ומקבר ברוך עד קבר נחום האלקושי כארבע
 15. פרסאות: ובינתיים באמצע קבר של אבא אריכא.
 . וקברו ארוך שמנה עשרה אמה: וחמשה מן
 . האמוראים קבורים שם: ורחיים שעשה רבא
 . לתלמידים היא שם בלי מים. והיו טוחנין בה
 . בימיו. ובית יפה עליה: ויש להם מסורת. שידועים
 20. קברי הנביאים ואמוראים חמש מאות וחמשים.
 . כמנין שרי"ם. וכשיש קהילה סמוך לקבר של

1. hem bij de keel en wilde hem wurgen, en zei tegen hem: "Waarom heb je een steen van mij gestolen, wist je dan niet dat ik een tsaddiek ben en een vriend van de Plaats (Hamakom ~ Hasjeem). Toen vroeg hij hem om vergeving. Hij (r.Meir) zei: "Dat zal ik niet doen voordat jij deze (steen) zelf op je schouder draagt ten aanschouwe van iedereen,
5. en je zegt: 'Ik heb kwaad gedaan want ik heb gestolen van mijn heer de tsaddiek!'" De volgende dag droeg hij de steen op zijn schouder ten aanschouwe van iedereen en bracht de steen terug naar zijn plaats, en zei: 'Ik heb kwaad gedaan want ik heb gestolen van mijn heer de tsaddiek.'" Daarom vreesden de Islamieten hem en wierpen zich in verering neer bij zijn graf. Ze gaven hem geschenken en legden geloften af, dat als ze gezond en wel zouden terugkeren ze hem
10. zus en zo zouden geven.
 Op alle plaatsen waar rabbi Petachia het zegel van het hoofd van de academie liet zien, kwamen ze met lansen naar buiten en begeleidden hem.
 Vanaf het graf van Ezechiël tot het graf van Bauch ben Neria is het een mijl ver. Vanaf het graf van Baruch tot het graf van Nachum de Elkosiet zo'n vier
15. parsas. Daar midden tussenin is het graf van Abba Aricha; zijn graf is breed. Zijn graf is achttien el lang. Vijf van de Amoraïem zijn daar begraven. De molen die Rabbi had gemaakt voor de leerlingen ligt daar zonder water, maar in zijn tijd werd er nog mee gemalen. Er staat een mooi huis op. Zij hebben een overlevering, dat zij de
20. graven weten van de profeten en vijfhonderdvijftig Amoraïem, volgens het getal van Sarim (sjien 400 /reesj 100 /jod 10 /meem 40) En waar er een gemeente is dichtbij het graf van

1 צדיק אחד פורשים כלי מילת על הקבר.
 . וכשרחוקים משם פורשים מחצלת על הקבר שאין
 . בית עליו: ועל רוב הקברים שעליהם בגד או
 . מחצלת נחש כרוך תחת המחצלת. ששומר
 5 הקבר: ואומרים לו. כשתגביה המחצלת שמור
 . מן הנחש: וראש הישיבה כתב לו מי הם אותן
 . האמוראים שקבורים שם. ושכח הכתב בביהם:
 . והוא בא מביהם הנה. וסיפר שכל מה שהלך
 . מביהם הכל למזרחו של עולם. ביהם מזרח
 10 לרעגנשבורג. ורוסייא מזרח לפולין: ומשם פנה
 . למזרח. והלך בששה ימים עד קברו של אדונינו
 . עזרא הסופר: ואמרו. כי בימי קדם היה קברו של
 . עזרא הסופר נשבר: ובא רועה אחד. וראה תל
 . וישן עליו: ובא לו בחלום. אמור לשלטון אני
 15 עזרא הסופר. שיקחני על ידי היהודים וישימני
 . במקום פלוני. ואם לאו כל בני עמו ימותו: ולא
 . חש לאותו דבר. ומתו הרבה: והביאו יהודים
 . וחפרו בכבוד: והיה באבני שיש. ועל השיש
 . לוח חקוק עליו אני עזרא הסופר. וקברוהו
 20 במקום שאמר לרועה. ועשו פלטין על קברו:
 . ובשעה אחת עשרה עמוד אש יוצא מקברו עד
 . לרקיע. שעה אחת עשרה ביום ושעה שתים

1. een tsaddiek spreiden ze een wollen tapijt over het graf, en als ze er ver vandaan zijn spreiden ze een mat over het graf waar geen huis op staat. Bij de meeste graven waar een kleed of een mat op ligt, ligt onder de mat een slang in elkaar gekronkeld die het
5. graf bewaakt. Ze zeiden tegen hem (r.Petachia) "Als je de mat optilt, pas op voor de slang". het hoofd van de academie had voor hem opgeschreven wie deze Amoraïem waren die daar begraven lagen, maar hij had het geschrift in Bohemen laten liggen, en van Bohemen was hij hierheen gekomen. Hij vertelde dat heel de tijd dat hij had gereisd vanaf Bohemen het allemaal naar het oosten van de wereld was. Bohemen ligt ten oosten van
10. Regensburg, Rusland oostelijk van Polen. Vandaar ging hij naar het oosten. Hij reisde in zes dagen tot aan het graf van onze heer Ezra de Schriftgeleerde. Ze zeiden dat in de dagen van weleer het graf van Ezra de Schriftgeleerde gebroken was. Toen was er een herder gekomen, hij zag een heuvel en ging daarop slapen. Toen kwam hij (Ezra) tot hem in een droom (en zei:) "Zeg tegen de sultan (dat) ik
15. Ezra de Schriftgeleerde ben en dat hij mij moet opnemen met hulp van de handen van de Joden en mij moet neerleggen in die en die plaats. En zoniet dat zullen alle kinderen van zijn volk sterven." Hij (de sultan) trok zich weinig aan van dit woord, en er stierven er veel. Toen liet hij joden komen, en die groeven hem met respect op. Hij lag tussen marmeren stenen, en op het marmer lag een plaat waarop stond gegraveerd: "Ik ben Ezra de Schriftgeleerde". Ze begroeven hem
20. op een plaats die hij aan de herder had gezegd, en ze bouwden een paleis op zijn graf. Op het elfde uur komt er een vuurzuil uit zijn graf tot aan het firmament, overdag van elf tot twaalf

עשרה: וגם נראה בשעה ראשונה של לילה.
והולכין שלש או ארבע פרסאות באור של העמוד:
וכל הישמעאלים משתחווים שמה: והמפתחות מן
הבתים שעל הקברים המה בידי היהודים.
והיהודים לוקחין הנדרים ומשיאין בהם יתומים
ויתומות. ומפרנסין התלמידים ומתקנין בתי כנסיות
של עניים:

וקודם שהלך לקברו של עזרא הלך בשמונה
ימים לשושן הבירה. ואין בה אלא שני יהודים
(צבעים): והראה חותם של ראש הישיבה. והראו
לו את ארונו של נדיאל: ומתחילה היה קבור
בצד אחד על הנהר. והיה שם שובע גדול
והצלחה וברכה: והיו בעבר הנהר בצד האחר
אומרים. בשביל שאין הצדיק קבור בחלקנו
לפיכך אין ארצנו מבורכת. והיו מלחמות גדולות
תדיר ביניהם. וגזלו אלו את הארון גם חזרו אלו
וגזלוהו. עד שבאו זקנים ועשו פשרה ביניהם:
ולקחו הארון. ועשו עמודי ברזל גבוהים בתוך
הנהר. ותלוהו עליהם בשלשלאות של ברזל:
והארון הוא נחושת קלל. והוא באמצע הנהר
עשר אמות גבוה מן המים. ורואין למרחוק
כזוכית יפה: ואמרו היהודים. כל ספינה
הולכת תחת הארון אם הן זכאין ילכו לשלום.
ואם לאו תטבע במים: ויראים לעבור שם: ואמרו

1. twaalf uur, en verscheen ook in het eerste uur van de nacht. Men reisde drie of vier parsas in het licht van de zuil. Al de Islamieten wierpen zich daar in verering neer. De sleutels van de huizen op de graven zijn in handen van de joden, en
5. de joden nemen de votief-gaven aan en betalen daarmee de bruidsschat voor weesjongens en - meisjes, en zorgen voor het onderhoud van de leerlingen en herstellen de synagogen van de armen.
Voordat hij naar het graf van Ezra de Schriftgeleerde reisde, ging hij in zes dagen naar de hoofdstad Susan. Daar zijn niet meer dan twee joden
10. (wolververs). Hij liet het zegel van het hoofd van de academie zien, en zij toonden hem de kist van Daniël. In het begin was deze begraven aan een kant aan de rivier, en daar was overvloed, voorspoed en welzijn. Maar aan de overkant van de rivier, aan de andere kant, zeiden ze: omdat er geen tsaddiek begraven is in ons deel
15. daarom is onze streek niet gezegend. Er waren voortdurend grote oorlogen tussen hen, en die (van de ene kant) stalen de kist en op hun beurt stalen die (van de andere kant) hem terug, tot er ouden kwamen en een compromis maakten tussen hen. Ze namen de ark, maakten hoge zuilen van ijzer in de rivier, en hingen hem daaraan op met ijzeren kettingen;
20. de kist zelf was van glanzend brons en hing in het midden van de rivier tien el hoog boven het water. Men zag hem van verre als schitterend glas. Toen zeiden de joden: ieder schip dat onder de kist doorvaart: als ze deugen passeren ze veilig en wel, en zo niet dan zinken ze in het water. Daarom was men bevreesd daar over de rivier te varen. Ze vertelden

1 לו. שתחת ארונו של דניאל יש דגים נזמים של
 2 זהב באזניהם: והוא לא עבר תחת ארונו. אלא
 3 עמד על שפת הנהר וראה הארון:
 4 וחזר לבגדת. והראו לו גמלא פרחא. דנמיך
 5 הוא ורגליו דקיין. וכשחפץ האדם לרכוב עליו.
 6 קושרו עליו שלא יפול: והרוכב מהלך מה
 7 שאדם הולך בחמשה עשר ימים. הולך על גמלא
 8 פרחא ביום אחד: ויותר היה יכול לרכוב. אלא
 9 שאין האדם יכול לסבול. וברגע אחד מדלג מיל:
 10 והראו לו שערי בגדת. והשערים גבוהים מאה
 11 אמות ורחבם עשר אמות: והם של נחושת קלל
 12 ומצוייר: שאין אדם יכל לעשות דוגמתו: ומסמר
 13 אחת נפל ממנו. ואין אומן יודע לתקוע בו אותו
 14 מסמר: ומתחלה היו הסוסים נרתעים לאחוריהם
 15 כשרואין (השערים). מפני שרואין זוהר הנחושת
 16 והסוסים נראים להסוסים כרצים לקראתם וברחו:
 17 ולקחו חומץ והרתיחו ושפכו על השערים.
 18 להעביר זוהר הזהב של נחושת הקלל: בשביל
 19 הסוסים שיכנסו: ונראה (זוהר הנחושת) למעלה
 20 מעט. שלא נשפך החומץ עליו: והשערים האלו
 21 הם משערי ירושלים: וראש הישיבה יש לו כמה
 22 עבדים. ומי שלא יעשה במהרה הציווי יכוהו.
 23 ויראים ממנו: והוא צדיק ועניו ומלא תורה:

1. hem dat er onder de kist van Daniël vissen zijn (met) gouden ringen in hun oren. Hij is niet onder zijn kist doorgegaan maar bleef op de oever van de rivier en zag de kist. Hij keerde terug naar Bagdad, en daar liet men hem de vliegende kameel⁶ zien, die laag⁷
5. is en zijn poten zijn dun, en als een mens erop wil rijden, bindt men hem erop vast zodat hij niet valt. De berijder (bereikt) een afstand zoveel als een mens loopt in vijftien dagen, degene die op de vliegende kameel reist (doet dat) in één dag. En meer (sneller) zou hij kunnen rijden, behalve dat geen mens (die snelheid) kan verdragen, want in een tel springt hij een mijl.
10. Men toonde hem de poorten van Bagdad, deze poorten zijn honderd el hoog en tien el breed. Ze zijn van glanzend gepolijst brons met afbeeldingen, zo (mooi) dat geen mens in staat is iets dergelijks te maken. Er viel een spijker af en geen vakman wist deze spijker er weer aan te zetten. In het begin deinsden de paarden achteruit
15. wanneer ze (de poorten) zagen, omdat ze de schittering (weerspiegeling) van het brons zagen, en de paarden (de weerspiegeling) zagen eruit als paarden alsof ze hen tegemoet kwamen, daarom vluchtten ze. Toen namen men azijn en kookte deze en goot het uit op de poorten, om de gouden glans weg te nemen van het gepolijste koper, en voor de paarden, zodat ze weer naar binnen zouden gaan. De (glans van het koper) was nog
20. een beetje te zien aan de bovenkant, omdat daar geen azijn over was gegoten. Deze poorten behoren tot de poorten van Jeruzalem. het hoofd van de academie heeft heel wat dienaren, en degene die niet ijlings doet wat geboden is, die slaan ze, daarom is ben bang voor hem. Maar hij is een tsaddiek (rechtvaardig) en nederig en volleerd in de tora.

[6] Aramees: גמלא פרחא i.p.v. Hebreeuws הפורח

[7] Aramees: דנמיך הוא i.p.v. Hebreeuws דנמיך

1 ולבוש בגדי זהב וצבעונין כמלך. ופלטין שלו
 . ביריעות של מילת כמלך:
 . והלך בשני ימים מבגדת עד קצה בבל הישנה.
 . והנה ביתו של נבוכדנצר חרב כלו. ואצל ביתו
 5 עמוד וביתו של דניאל כאילו הוא חדש: ובמקום
 . מושבו של דניאל יש אבן. ובמקום רגליו שיש.
 . ואבן אחד למעלה. שהספר מונח עליו שכתב
 . משם: ובכותל שבין (בית) דניאל לבית נבוכדנצר
 . חלון קטן שהיה משליך בו כתבים. ומעלות למטה.
 10 שהיו יושבים לפניו שלשים חכמים כשרים: ואצל
 . מקום מושבו לימינו תקועה אבן. ואמרו מסורת
 . בידינו ששם כלי בית המקדש טמונים: ופעם אחת
 . באו שלטונים לחפור מפני שהוגד להם. וכשלקחו
 . האבן נפלו מתים. לפיכך לא לקחו כלום משם:
 15 ויצאו מאותו חדר. והעלוהו בעובי החומה
 . במדריגות לעיליתיה שהיה מתפלל בה דניאל.
 . והפתח מוטה שמכוון נגד ירושלים. וכך נעשה
 . באומנות שלא היה אדם יכול להגיד:
 . וחזר ואמר שלא ראה אשה כל זמן שהיה
 20 בבבל. מפני שמכוסות וצנועות הן: וכל אחד ואחד
 . ואחד יש לו מקוה בחצרו. ואינו מתפלל עד

1. en gekleed in een gewaad van gouden en kleurige gewaden als een koning. Zijn paleis is (behangen) met wollen tapijten, als een koning. Hij reisde in twee dagen van Bagdad tot de grens van he oude Babel, daar was het huis van Nebukadnezzar, helemaal tot puin vervallen. Naast zijn huis stond
5. een zuil en het huis van Daniël als was het nieuw. Op de plaats van de zetel van Daniël is een steen, op de plaats van zijn voeten is marmer, en een steen erboven, waar het boek op ligt dat hij vanaf die plaats heeft geschreven. In de muur die ligt tussen (het huis van) Daniël en het huis van Nebukadnezzar is een klein venster waardoor hij zijn geschriften wierp, en traptreden naar beneden, waarop
10. voor hem dertig vrome wijzen plachten te zitten. Naast de plaats van zijn zetel aan de rechterkant is een steen vastgezet, en men zei: wij hebben een overlevering dat daar de vaten van de tempel (van Jeruzalem) verborgen liggen. Een keer kwamen mensen van de sultan er graven omdat het hun was verteld, maar toen ze de stenen pakten vielen ze dood neer, zodoende konden ze niets daarvandaan meenemen,
15. en gingen dat vertrek weer uit. Toen brachten ze hem door de dikke muur langs trappen naar het bovenvertrek waar Daniël placht te bidden. De deur staat schuin zodat hij is gericht naar Jeruzalem, en hij is zo kunstig gemaakt als geen mens kan vertellen. Hij ging terug en zei (hij zei nog eens) dat hij geen vrouw had gezien heel de tijd dat
20. hij in Babylonië was, omdat ze helemaal bedekt en gesluierd zijn. Iedereen heeft daar een mikwe (bad) in zijn hof, en bidt niet voordat

שיטבול: והולכי דרכים שם הולכים בלילה מפני
החמימות: ובימות חהורף גדל הכל שם כבימות
הקיץ בכאן: ומלאכתם רובה בלילה: ובבל ממש
עולם אחד. ועסקיהם בתורה וביראת שמים: ואף
הישמעאלים נאמנים: וכשהסוחר הולך שמה נותן
הסחורה בבית אחד. והולך לו: ומביאין אותה
הסחורה בכל מקום על השוקים. עם רוצים לתת
כמו שדבר הסוחר הרי טוב. ואם לאו יראו
הסחורה לכל התגרים: ואם רואה שיתקלקל.
ימכור אותה: והכל בנאמנות: 10
ובבל יש שלשים בתי כנסיות. לבד משל
דניאל: ואין חזן שם. ולמי שיצוה ראש הישיבה
להתפלל מתפלל: אחד אומר ביחיד מאה ברכות.
ועונין אחריו אמן: ואחר כך יעמוד אחד ויאמר
ברוך שאמר בקול רם: ויעמוד אחר ויאמר כל
השבחות: ומסייעין אותו הקהל: וקולו נשמע
למעלה מכולם כדי שלא ימהרו. והכל אחריו:
ואומר ישתבח קודם ויושע: ואחר כך מתפלל.
וחולקים התפלה לכמה חזנים: ולא ידבר אחד עם
חבירו בבית הכנסת ועומדים בתרבות: והכל בלא
מנעלים בבית הכנסת יחפים: וכשלומדים וטועים
עצמם בניגון מראה להם ראש הישיבה באצבע.

1. hij zich heeft gebaad. Reizigers reizen daar 's nachts vanwege de hitte. In het winterseizoen groeit alles daar net als in het zomerseizoen hier. Het meeste werk dat zij doen (gebeurt) 's nachts. - Bagdad is werkelijk een andere wereld, hun aandacht ligt bij de tora en de vrees voor de hemel (godsvrucht). Ook de
5. Islamieten zijn betrouwbaar. Wanneer een koopman daarheen gaat, geeft hij zijn koopwaar af in een huis (markthal?), en gaat zijns weegs. Dan brengt men deze koopwaar overal op de markten. Wil men zoveel geven (betalen) als de koopman zegt, uitstekend. Zoniet, dan tonen ze de koopwaar aan alle tussenhandelaren. Als men ziet dat de waar kan bederven,
10. dan verkoopt men deze. Alles in eerlijkheid.
In Babel zijn dertig synagoges, buiten die van Daniël. Er is geen chazan. Degene aan wie de rosj jeshiva de opdracht geeft om te bidden, die bidt. De een zegt in zijn eentje honderd berachot (zegeningen), en men antwoordt na hem 'Amen'. Daarnastaat er een op en zegt
15. "Baruch Sjeämar" (Gezegd die gezegd heeft) met luider stem. Dan staat een ander op en zegt alle sjevachot (lofprijzingen), en de gemeente valt hem bij, maar zijn stem hoor je boven hen allen uit opdat ze niet te snel gaan, dus iedereen volgt hem. Hij zegt "Jisjtabbach" (Geprezen zij Hij) en "Wajosja" (Hij heeft gered). Daarna zegt hij (de rest van) de gebeden. Ze verdelen de gebeden onder een aantal chazaniem. En men praat niet met
20. elkaar in de synagoge, maar neemt keurig deel aan de dienst. Iedereen is zonder schoenen in de synagoge, blootsvoets. Als ze (nog) leren en zich vergissen in de melodie, wijst het hoofd van de academie het hun met zijn vinger aan.

ומבינים היאך הוא הניגון: ויש בחור שיש לו קול
 נעים. ואומר מזמור בקול נעים: בחולו של מועד
 אומרים המזמורים בכלי שיר. ויש מסורות באיזה
 ניגונים (ואל עשור) יש להם עשר ניגונים. ואל
 השמינית שמונה ניגונים. ועל כל מזמור יש כמו
 ניגונים:

וכשהיה רבי פתחיה בעליתיה דדניאל הראו לו
 גוב אריות עמוק מאוד. וכבשן האש חציו מלא
 מים: ומי שיש לו חולי קדחת רוחץ וטובל בו.
 והוא מתרפא:

ועוד כשהיה בבגדת ראה שלוחים של מלכי
 משך. כי מגוג רחוק משם כמהלך עשרים ימים.
 והארץ מושך עד הרי חושך: ומעבר להרי חושך
 בני יונדב בן רכב: ולשבעה מלכי משך בא מלאך
 בחלום. שיניחו דתיהם וחוקותיהם ויתפשו בתורת
 משה בן עמרם. ואם לא יחריבו את ארצם:
 ונשתהו עד שהתחיל המלאך לשחת את ארצם:
 ונתגיירו מלכי משך וכל ארצם. ושלחו לראש
 הישיבה שישלח להם תלמידי חכמים: וכל מי
 שהוא עני ותלמיד חכם הלך שמה. ללמדם ואת
 בניהם התורה ותלמוד הבבלי: ומארץ מצרים
 הולכים התלמידים שמה ללמוד: והוא ראה גם

1. dan begrijpen ze hoe de melodie is. En is er een jongeman met een mooie stem, dan zegt (zingt) hij de psalm met een mooie stem. Op de halve feestdagen zingen ze de psalmen met instrumenten, en de traditie zegt op welke melodieën; voor Asor (10 Tisjri) hebben ze tien melodieën, en voor
5. Sjeminiet (22 Tisjri, Loofhuttenfeest) acht en voor elke psalm hebben ze een aantal melodieën.
 Toen rabbi Petachia in het bovenvertrek⁸ van Daniël was, liet men hem de leeuwenkuil zien, zeer diep, en de vuurovern die halfvol water staat. En als iemand een ziekte met koorts heeft, wast en baadt hij zich daarin en geneest.
10. Terwijl hij nog in Bagdad was, zag hij de gezanten van de koningen van Mesech, want Magog is daar zo'n tien dagreizen vandaan; dat land loopt tot aan de Bergen van Duisternis, en aan de overkan van de bergen van Duisternis wonen de zonen van Jonadab zoon van Rechab. Aan de zeven koningen van Mesech verscheen een engel
15. in een droom, dat zij moesten meerleggen (afleggen, opgeven) hun wetten en bepalingen (hun religie) en de wet van Mozes zoon van Amram zouden aannemen, zoniet dan zouden zij (de engelen) hun land verwoesten. Zij treuzelden totdat de engel het land begon te verwoesten; toen bekeerden de koningen van Mesech zich met heel hun land, en zonden aan het hoofd van de academie bericht dat hij hun talmidee chachamim (jonge rabbijnen) moest sturen. En al wie
20. arm was en jonge rabbijn ging daarheen, en zij leerden hun en hun kinderen de tora en de talmoed bavli. Ook uit het land Egypte kwamen er leerlingen (jonge rabbijnen) daar om te studeren. Hij (r.Petachia) zag daar ook

[8] Aramese uitdrukking עליתיא דדניאל; vgl. Daniel 6:11

השלוחים הולכים לקבר יחזקאל. וכששמעו הנסים
 והמתפללים שם נענים:
 ואמר הרב רבי פתחיה. שהרי אררט רחוקים
 מבבל מהלך חמשה ימים: והרי אררט גבוהים.
 והר אחד גבוה למעלה ממנו ארבע הרים. שנים
 כנגד שנים: ונכנסה תיבת נח בין אותן ההרים.
 ולא יכלה לצאת משם: ואין התיבה שם. אלא
 נרקבה: וההרים מלאים קמשונים ועשבים.
 וכשירד הטל עליהם ירד מן עליהם. וחם השמש
 ונמס: ומה שמלקתין בלילה אם הוא ממתין
 הוא נימס: אלא לוקחין המן עם הקמשונים ועם
 העשבים. וחותרין אותם. כי קשים הם מאוד:
 והוא לבן כשלג. והעשבם והקמשונים מאוד
 מרים: וכשמבשלין אותם עם המן יהיו מתוקין
 מדבש ומכל מיני מתיקה. ואם היו מבשלין אותו
 בלא קמשונים. איבריו היו מתפרדות מרוב
 המתיקה: והם כגרעינים קטנים. ונתנו לו לאכול
 מעט. ונמס בפיו. והיה מתוק. ונכנס בכל איבריו.
 ולא היה יכול לסבול המתיקה:
 וכשהלך רבי פתחיה על קבר יחזקאל. ראה
 מגדל של דור הפלגה. וכלו נפל. והוא הר גבוה
 (מאוד) תל עולם. והעיר לפניו חרבה:

1. de gezanten die naar het graf van Ezechiël gingen, omdat zij gehoord hadden van de wonderen en dat wie daar bidt, wordt verhoord.
 De heer rabbi Petachia vertelde, dat de bergen van Ararat op een afstand van vijf dagreizen van Babel liggen. De bergen van Ararat zijn hoog, en
5. een van de bergen is hoog (maar) erbovenuit rijzen vier bergen, twee tegenover twee. De ark van Noach is tussen deze bergen in gegaan, en kon er niet meer uit. De ark is daar niet meer, maar is verrot. De bergen zijn vol doornstruiken en kruiden, en als de dauw erop neerdaalt loopt hij daar vanaf, en als de zon warm wordt
10. dan smelt het. Wat ze oprapen in de nacht, als dat overblijft (niet wordt gebruikt) dan smelt het. Ze nemen het manna samen met de doornstruiken en de kruiden en hakken dat, want (de doornen) zijn zeer hard. Het (manna) zelf is wit als sneeuw. De kruiden en de doornen zijn heel bitter, maar als ze deze koken samen met het manna worden ze zoeter
15. dan honing en alle andere soorten zoetigheid, en als ze het koken zonder doornen, raken hun ledematen los (ontwricht) door de overmaat van zoetigheid. Het (manna ziet eruit) als kleine korrels. Ze gaven hem er wat van te eten, het smolt in zijn mond en het was zo zoet dat het in al zijn ledematen ging zitten en hij kon de zoetigheid niet verdragen.
20. Toen rabi Petachia naar het graf van Ezechiël ging, zag hij daar de Toren van het Geslacht van Verdeeldheid (de toren van Babel), deze was geheel ingevallen en nu een hoge berg, een puinhoop voor eeuwig. (Deut. 13:17). De stad die ervoor ligt is verwoest.

1 והמלך שהיה מימי רבי שלמה אביו של רבי
 . דניאל ראש גולה. וכשראה הנוגה שיצא מקבר
 . ברוך בן נריה. וטליתן נראה מעט בין שני אבני
 . שיש יפה וזוהר גדול. הלך לעיר מק ששם קבר
 5 מחמט לראותו בקברו. והנה הוא פגר מובס
 . ונרקב. וריח רע עולה מקברו שלא היה אדם
 . יכול לסבול: ואמר לכל עמו. שאין ממשות לא
 . במחמט ולא בדתו. והם רואים שברוך בן נריה
 . שלם וטליתו יוצא מקברו. והוא תלמיד לנביא.
 10 והישמעאלים שהיו חופרים היו מתים. והיהודים
 . לא חוזקו. לכך ידענו שהיהודים תופסים תורה
 . של ברוך בן נריה: ולא הספיק לגייר הוא וכל
 . עמו עד שמת. ונתבטלה הגזירה שרצה לגייר
 . כל עמו:
 15 ועזרא הסופר (קבור) בסוף ארץ בבל: וכשעמוד
 . האש על קברו אין רואין הבית אשר בנוי עליו.
 . מפני הזוהר שעל קברו: ואחורי עיליתיה דדניאל
 . פרדס נאה. והתמרים עדיין עומדים גם הבאר
 . שלו: ומי (ממנו) שהיה שם מעט היה מבין לשונם.
 20 כי קרוב הוא לשוננו או לתרגום. כגון דרוך
 . דרך. לחום לחם: ובארץ ישמעאל גדל הזהב
 . כעשבים: ובלילה רואין זוהרו. ועושין סימן בעפר

1. De koning die er was in de dagen van rabbi Salomon de vader van rabbi Daniël, de rosj gola. Nadat hij het schijnsel had gezien zag dat uit het graf van Baruch zoon van Neria kwam, en zijn talliet die een beetje zichtbaar was tussen de twee marmeren stenen, prachtig en met grote glans, ging hij vervolgens naar de stad Mecca waar het graf van
5. Mohammed is, om hem te zien in zijn graf. En zie, hij was een geraamte vertrappt en vermolmd, een reuk steeg op uit zijn graf zo kwalijk dat geen mens het kon verdragen. Daarop zei hij tot zijn volk dat er geen werkelijkheid was in Mohammed en ook niet in zijn religie, en zij hadden gezien dat Baruch ben Neria gaaf was en dat zijn talliet uit zijn graf stak, dat hij een leerling van een profet (Jeremia) was .
10. De Islamieten die hadden gegraven waren dood, en de joden waren niet gedeerd. Zo weten wij dat de joden de leer van Baruch ben Neria aanhouden. Maar hij kreeg niet de tijd om zich voor zijn dood tot het jodendom te bekeren, hijzelf en heel zijn volk, en er kwam niets terecht van zijn voornemen dat hij al zijn volk wenste te bekeren.
15. Ezra de Schriftgeleerde is begraven aan het einde (de grens) van het land Babylonië. Wanneer de vuurzuil op zijn graf staat kan men het gebouwt niet zien dat erop gebouwd is, door het licht dat uit zijn graf omhoogkomt. Achter het bovenvertrek van Daniel is een aangename lusthof. De dadelpalmen staan er nog en zijn put. En degene (van ons) die daar een poosje zou zijn, zou hun taal verstaan, want deze staat
20. dicht bij onze taal of de targoem (Aramees). Bijvoorbeeld "deroch" voor "derech"(weg) en "lechom" voor "lechem" (brood, spijs). In het land van Ismaël groeit het goud als gras. In de nacht zien ze de glans, en maken een teken in het zand

או בסיד. ולמחר באין ולוקטין העשבין שהזהב
עליהם: והזהובים מצויים שם. ויש להם זהב
הרבה:
והחזיר פניו למערב. וחזר לנינוה: ומנינוה
לנציבין. ושם בית הכנסת שבנה עזרא. ועל האבן
חקוק עזרא הסופר: והלך לחרן ולארם
נהרים: ויש בנצינין כשמונה מאות יהודים:
ומשם לחמת: וכל הערים הגיד שמם. וכמה ימים
הלך מזו לזו. ואין צורך לכתוב: ומשם לחלב.
היא ארם צובה: ולמה קורין אותה חלב. כי בהר
היה צאנו של אברהם אבינו. ומעלות יורדות מן
ההר. שמשם היה מושיט לעניים חלב: והלך
לדמשק. והיא עיר גדולה. ומלך של מצרים
מושל עליה: ושם כעשרה אלפים יהודים. ונשיא
להם: וראש ישיבה שלהם רבי עזרא מלא תורה.
כי סמכו רבי שמואל ראש הישיבה מבבל: ודמשק
ארץ טובה בתוך גנות ופרדסים. וסילונות גבוהות
שמהן מקלחים מים ובריכות גדולות מאוד.
והמים טובים מאוד וכל מיני פירות ומגדים שם:
ואומרים הישמעאלים. אם גן עדן בארץ אז דמשק
הוא גן עדן. ואם בשמים הוא אז דמשק עומד
כנגד בארץ מלמטה: ומי שהולך לדמשק רואה

1. of in de kalk, en de volgende morgen komen ze de bladeren rapen waar het goud op ligt. Goudstukken zijn er heel gewoon, ze hebben veel goud.
Hij keerde om naar het westen en ging terug naar Nineve. Van Nineve naar Nesibin. Daar is de synagoge die Ezra heeft gebouwd. Op een steen is ingegrift Ezra de Schriftgeleerde. Hij reisde naar Haran en Aram Naharaïm (Tweestromenland). In Nesibin leven zo'n achthonderd joden. Vandaar naar Hamat. Van alle steden vertelde hij de namen, en een aantal dagen lang reisde hij van de ene naar de andere, maar het is niet nodig dat (allemaal) op te schrijven. Vandaar naar Chaleb (Aleppo), dit is
10. Aram Soba. Waarom noemt men het Chaleb? Omdat op de berg de kudde lag van Abraham onze vader, en er gringen trappen neer van de berg, waarvandaan hij aan de armen melk (chalab) placht uit te reiken. Hij reisjde naar Damascus, dit is ene grotestad. De koning van Egypte heerst erover; er wonen daar zo'n tienduizend joden, die een (eigen) vorst
15. hebben. Het hoofd van hun academie is rabbi Ezra, volleerd in de tora, want rabbi Samuel het hoofd van de academie uit Babel heeft hem de hand opgelegd. Damascus is een goede streek midden tussen tuinen en lusthoven en fonteinen waaruti water spuit en zeer grote vijvers, het water is er zeer goed en (men vindt) er allerlei soorten vruchten en heerlijkheden.
20. De Islamieten zeggen: als de Hof van Eden op aarde is, dan is Damascus de Hof van Eden. En als hij in de hemel is, dan staat Damascus daar recht onder op aarde. Degene die naar Damascus reist, ziet

1 הר שעיר לצדדין: והר חרמון והר לבנון. ובארץ
 . סיחון ועוג אין עשב וצמח. כמהפכת סדום ועמורה:
 . וראה קבר ארוך שמונים אמה. ואמרו שהוא קבר
 . של שם בן נח. אבל היהודים לו אמרו זה:
 5 ולסוריא כמהלך שני ימים. ועובר הירדן במערה
 . כמו שאמרו ממערת פמייס: ובא לטבריה ושם
 . קהילה. כי גם בארץ ישראל יש קהילות. אלא
 . שאין בהן אלא כמאה או כמאתים או כשלש
 . מאות בעלי בתים: ובטבריה יש בית הכנסת
 10 שבנה יהושע בן נון: ובצפורי קבור רבינו הקדוש.
 . וריח טוב יוצא מקברו. וכשרחוקים מיל משם
 . מריחין הריח הטוב היוצא מקברו: וקברים של
 . ארץ ישראל בכוכין. ולא של בבל. לפי שבבבל
 . מים מצויים: ואינם יכולים לחפור מערות עמוקות:
 15 ומזרע רבי יש בחור ושמו רבי נהוראי: ויש לו בן
 . ושמו רבי יהודה על שם רבי יהודה הנשיא: ויש
 . לו ספר היחס עד רבי: ורבי נהוראי רופא ומוכר
 . בשמים בשוק. ובניו לפניו בחנותו. ומכוסין שלא
 . יראו לכאן ולכאן: והוא תלמיד חכם וצדיק:
 20 וטבריה וציפורי וכל הערים שבמישור. גליל
 . התחתון. וראה אושה ושפרעם. שהיה רבן
 . גמליאל במקום סנהדרין: ובעכו יש יהודים

1. de berg Seir terzijde liggen, en de berg Hermon en het bergland van de Libanon. In het land Sichon en Og groeit geen gras of kruid, als de omwenteling (verwoesting) van Sodom en Gomorra. Hij zag een graf met een lengte van tachtig el; men zei hem dat dat het graf was van Sem zoon van Noach, maar de joden zeiden dat niet.
5. Naar Syrië is een afstand van twee dagen. Da Jordaan gaat daar door een grot zoals men zegt vanaf de grot van Pimeias. Hij kwam in Tiberias, daar is een gemeente, want ook in het land Israël zijn gemeentes, maar er zijn aar slechts zo'n honderd of tweehonderd of driehonderd huisvaders. In Tiberias is ene synagoge
10. die is gebouwd door Jozua zoon van Nun. In Tsippori (Sepphoris) ligt onze heilige leermeester begraven (Rabbi, Jehuda haNasi); een welriekende geur stijgt op uit zijn graf, en als men op een afstand van een mijl daarvandaan is ruikt men nog de welriekende geur die uit zijn graf komt. De graven in het land Israël zijn in nissen (grafkuilen), maar niet die van Babel, vanwege dat er in Babel veel (grond-)water is, en ze geen diepe holen (kuilen) kunnen graven.
15. Uit het nageslacht van Rabbi is een jongeman, zijn naam is r. Nehorai. Hij heeft een zoon, zijn naam is r.Jehuda, genoemd naar Rabbi Jehuda haNasi; hij heeft een bewijs van afstamming tot Rabbi. R. Nehorai is heelmeeester en verkopt geneeskrachtige kruiden op de markt. Zijn zonen zitten voor hem in zijn winkel, maar zijn bedekt zodat ze niet naar alle kanten kunnen kijken. Hij is een leerling van een wijze en tsaddiek.
20. Tiberias en Tsippori en al de steden in de vlakke (horen tot) Beneden-Galilea. Hij zag ook Usja en Sjefaram, waar rabban Gamliël woonde, in de plaats van het Sanhedrin. In Akko zijn joden,

1 וביבנה יש מעייץ שנובע כל ששת הימים. ובשבת
 . אפילו טיפה אחת לא נמצאת בו: ובגליל התחתון
 . יש מערה. ובפנים היא רחבה וגבוהה. מצד אחד
 . של המערה קבורים שמאי ותלמידיו. ומצד אחר
 5 הילל ותלמידיו: ובאמצע המערה אבן גדולה
 . חלולה כמו כוס: ונכנס בבית קיבולה כארבעים
 . סאה ויותר: וכשבאין שמה אנשים הגונים יראה
 . האבן מלא מים יפים. וירחץ ידיו מתפלל. ויבקש
 . מה שירצה: ואין האבן חלולה מתחת. כי המים
 10 אינם באים מן הקרקע. אלא נעשה לכבוד אדם
 . הגון. ולאדם שאינו הגון לא יראו המים: ואם
 . ישאבון מן האבן אלף כדים מים. לא יהיה חסר
 . אלא מלא כהויתו:
 . והלך לגליל העליון. ועמד בהרים: ושם ניתאי
 15 הארבלי בארבלי: והר געש גבוה מאוד. ובו קבור
 . עובדיה הנביא. ועולין בו במעלות שעשוין בהר:
 . ובאמצע ההר קבור יהושע בן נון. ואצלו כלב בן
 . יפונה: ואצלם נובע מעייץ מים טובים מן ההר.
 . ובנויים היכלות נאים אצל הקברים: וכל בנין
 20 ארץ ישראל של אבנים: ואצל היכל אחד ניכרת
 . פסיעה אחת כאדם הפוסע בשלג: וזו היא שדרך

1. In Jabne is een bron die alle zes dagen water geeft, maar precies op sjabbat is er nog geen druppel water in te vinden. In Beneden-Galilea is een grot, van binnen is hij breed en hoog. Aan de ene kant van de grot zijn begraven Sjammai en zijn leerlingen, en aan de andere kant
5. Hillel en zijn leerlingen. In het midden van de grot is een grote steen, hol als een beker. In het waterreservoir gaan zo'n veertig emmers water (se'a) of meer. Wanneer deugdzaam mensen daar komen, blijkt de steen vol mooi (helder, zoet) water te zijn; daarin wast men zijn handen en bidt, en men vraagt wat men maar wil. De steen is van onderen niet hol, want het water
10. komt niet uit de bodem, maar het gebeurt ter ere van de deugdzaam mens. En voor een mens die niet deugt verschijnt het water niet. Al put men uit de steen duizend koppen water, heeft hij nog niet te weinig maar is net zo vol als hij eerst was.
 Hij reisde naar Boven-Galilea, en stond op de bergen. Daar was Nitai de
15. Arbeliet (begraven) in Arbel. De berg Gaas is zeer hoog; daarop is begraven Obadja de profet. Men gaat naar hem op langs trappen die in de berg zijn gemaakt. Midden op de berg is het graf van Jozua zoon van Nun, en naast hem Kaleb zoon van Jefunne. Naast hen geeft een bron goed water uit de berg. Er zijn fraaie paleizen gebouwd naast de graven. Alle gebouwen
20. in het land Israël zijn van (natuur-)steen. Naast een paleis is een voetstap ingehakt als van een mens die in de sneeuw loopt, en dat is de voetstap waarin

1   בה המלאך. ונתגעשה ארץ ישראל לאחר מות
 .   יהושע: ואמר רבי פתחיה. שכל ארץ ישראל היא
 .   כמהלך שלשה ימים: והלך משם לקבר יונה בן
 .   אמיתי. והיכל יפה בנוי עליו: ויש אצלו פרדס:
 5   וכל מיני פירות שם: ושומר הפרדס הוא גוי:
 .   וכשבאים גוים שמה אינו נותן להם מאומה מן
 .   הפירות. וכשהיהודים באים שמה מקבל אותם
 .   בסבר פנים יפות. ואומר להם יונה בן אמיתי
 .   יהודי היה. לכך ראוי לכם משלו. ומאכיל את
 .   היהודים: ובא לקבר רחל לאפרת. מהלך חצי
 10   יום מירושלים: ועל קברה אחת עשרה אבנים
 .   כמניין אחד עשר שבטים: ולפי שעדיין לא נולד
 .   בנימין אלא בצאת נפשה. אין שם אבן כנגדו:
 .   והם שיש: ואבן של יעקב שיש אחד והיא על
 15   כלם. וגדולה היא מאוד משא הרבה בני אדם.
 .   ומשם מיל אחד יש כומרים. ולקחו את האבן
 .   הגדולה מעל הקבר וקבעו אותה בבנין עבודה
 .   זרה: ולמחר ראו אותה על הקבר כאשר בתחלה.
 .   כן עשו כמה פעמים. ונמנעו מלקחתה עוד:
 20   וחקוק על האבן שם יעקב: וראה האבן שעל
 .   הבאר אצל חרן. וארבעים בני אדם אין מזיזין
 .   אותה ממקומו: והבאר עמוק בשלש מאות אמות.
 .   ואין מים מצויים שם:

1.   de engel stapte, zodat het land van Israel schokte, na de dood van Jozua. Rabbi Petachia zei, dat heel het land Israël zo'n drie dagreizen is. Hij ging vandaar naar het graf van Jona zoon van Amittai. Er is een mooi paleis op gebouwd, en daarnaast is een lusthof, en
5.   allerlei soorten vruchten (vindt men) daar. De bewaker van de lusthof is een goj. Als er gojem daar binnenkomen, geeft hij hun helemaal niets van de vruchten, maar als er joden binnenkomen ontvangt hij hen met een vriendelijke uitdrukking op zijn gezicht, en zegt hun Jona de zoon van Amittai was een jood, en zodoende is voor jullie bestemd wat van hem is"; en hij laat de
10.   joden ervan eten. Hij (r.Petachia) kwam bij het graf van Rachel in Efrata, een halve dagreis van Jeruzalem. Op haar graf liggen elf stenen, naar het aantal van de elf stammen, en omdat Benjamin eerst werd geboren toen haar geest uitging, is er geen steen die bij hem hoort. De stenen zijn van marmer; de steen van Jacob is een steen van één stuk marmer, en ligt
15.   boven alle andere, en is zeer groot, een last voor veel mensen (er zijn veel mensen voor nodig om de steen te tillen). Een mijl daarvandaan zijn priesters (christelijke monniken); dezen namen de grote steen weg van het graf en zetten hem vast in een gebouw voor aboda zara⁹. De volgende dag zagen ze diezelfde steen weer op het graf zoals eerst; zo deden ze een aantal keren, maar zagen er toen vanaf haar nog langer weg te nemen.
20.   Op de steen is de naam van Jakob gegraveerd. Hij zag ook de steen op de put bij Haran. Veertig man kunnen deze steen niet van haar plaats verroeren. De put is zo'n driehonderd el diep, maar er is is geen water in aanwezig.

⁹] vreemde, d.w.z. niet-joodse eredienst, een christelijke kerk

והלך לירושלים. ואין שם אלא רבי אברהם
הצבע. והוא נותן מס הרבה למלך שמניחו שם:
והראו לו הר הזיתים. וראה שהמעזיבה ריצפה
גבוהה שלש אמות. והיא רחבה: והיכל נאה שם
שבנו הישמעאלים בימי קדם. כשהיתה ירושלים
בידי הישמעאלים: ובאו פריצים והלשינו למלך
הישמעאלים. ואמרו זקן אחד יש בינינו שיודע
מקום היכל ועזרה: ודחק אותו המלך. עד שהראה
לו: והמלך היה אוהב יהודים. ואמר אני רוצה
לבנות היכל שם. ולא יתפלל שם אלא יהודים:
ובנה ההיכל מאבני שיש: בנין נאה מן אבני
שיש אדומים וירוקים וכל מיני מראה: ובאו גוים
ושמו בו צלמים. והיו נופלים. וקבעו הצלם בעובי
הכותל. אבל בבית קדשי הקדשים לא היה יכול
לעמוד: והשפיטל שהעניים שם מצד אחד.
והארץ מבוקעת. ונקרא גיא בן הינום. ושם בית
קבורה שלהם:
וכל ארץ ישראל כמהלך שלשה ימים: וראה ים
המלח סדום ועמורה. ואין בו עשב: ונציב מלח
אמר שלא ראה ואינו בעולם: וגם האבנים שהעמיד
יהושע לא ראה: והלך לחברון. וראה המערה
היכל גדול שבנה אברהם אבינו: ויש בו אבנים

1. Hij ging naar Jeruzalem. Daar is niemand behalve rabbi Abraham de verver, hij betaalt veel belasting aan de koning opdat hij hem daar met rust laat. Men liet hem de olijberg zien, en hij zag dat de bestrating betegeld was en hoog drie el, en deze is breed. Een prachtig paleis staat daar
5. dat de Islamieten heben gebouwd in de dagen van weleer, toen Jeruzalem nog in handen van de Islamieten was. Toen kwamen er brutale vlerken en lastderen bij de koning van de Islamieten en zeiden: er is een oude man onder ons die de plaats weet van de tempel en de tempelhof. De koning oefende druk op hem uit totdat hij het hem aanwees. De koning was een vriend van de joden, en zei: ik wil
10. daar een tempel bouwen, en daar mogen alleen joden bidden. Ze bouwden de tempel van marmeren stenen, een prachtig gebouw, van stenen van rood en groen marmer en allerlei kleur, Toen kwamen er gojem die daar beelden neerzetten, maar ze vielen telkens. Toen zetten ze het beeld vast in de dikte van de muur. Maar in het huis van het heilige der heiligen kon het niet
15. staande blijven. Het hospitaal waar de armen verblijven is aan een kant, en daar is de aarde gespleten, dit noemt men het dal van de zoon van Hinom (Gehinnom) en daar is hun begraafplaats. Heel het land Israel is drie dagreizen groot. Hij zag de Zoutzee (Dode Zee), Sodom en Gomorra; er is daar geen gras. De zoutpilaar
20. zei hij dat hij daar niet had gezien, die bestaat niet meer. Ook de stenen die Jozua had opgesteld zag hij niet. Hij ging naar Hebron. en zag boven de grot een groot paleis dat onze vader Abraham heeft gebouwd. Daarin zijn grote stenen

גדולות שבע ועשרים או שמונה ועשרים אמות: 1
וכל ראש פינה כמו שבעים אמות: ונתן למי .
שהמפתח של המערה בידו זהוב. להביא אותו .
לקברי האבות: ופתח לו. והנה על הפתח צלם .
ושלשה כוכין בפנים: ואמרו היהודים שבעכו. 5
הזהר כי שמו שלשה פגרים בתחלת המערה ואמרו .
שהם האבות. ואינם: ושומר המערה אמר לו .
שהם: והוסיף לו עוד זהוב. להכניסו למערה: .
ופתח לו. ואמר מעולם לא הנחתי לשום גוי .
להכנס בזה השער: והביא נרות. והכניסו לפנים: 10
וירדו במעלות. ולקודם זאת המערה מבחוץ ירדו .
בחמש עשרה מעלות: ובאו לתוך מערה רחבה .
מאוד. ובאמצע המערה פתח בקרקע: והקרקע .
כלה סלע: וכל הקברות הם בחלל הסלע: ועל .
אותו פתח שכאמצע מונחים חתיכות ברזל עבין 15
ביותר: ואין אדם יכול לעשות כזה אם לא בידי .
שמים: ורוח סערה יוצא מן הנקבים שבין .
ברזל לברזל. לא היה יכול לבוא בנרות שמה: והבין .
ששם האבות. והתפלל שם: וכשהיה שוחה על .
פי המערה. היה רוח סערה יוצא ומשליכו 20
לאחוריו: .

1. van zevenentwintig of achtentwintig el, en iedere hoeksteen ongeveer zeventig el. Hij gaf aan degene die de sleutel van de grot in handen heeft een goudstuk, om hem binnen te brengen bij de graven van de vaderen. Hij deed voor hem open, en zie, boven de deur was een beeld;
5. en drie nissen aan de binnenkant. Nu hadden de joden in Akko gezegd: pas op want ze hebben daar drie kadavers neergelegd bij het begin van de grot en ze zeggen dat dat de vaderen zijn, maar ze zijn het niet. Maar de bewaker van de grot zei dat ze het wél waren. Toen gaf hij hem nog een goudstuk, om hem binnen te laten gaan in de grot. Hij deed voor hem open en zei: van mijn leven heb ik nog geen enkele goj laten
10. binnengaan in deze grot. Hij bracht lichten, en liet hem naarbinnen gaan. Ze daalden af langs trappen. Vóór deze grot aan de buitenkant daalden ze af langs vijftien treden. Toen kwamen ze in het binnenste van een zeer brede grot, en midden in deze grot een toegang in de bodem. De bodem is helemaal rotssteen, en alle graven zijn in de holte van de rots. Boven
15. deze toegang die ongeveer in het midden is, liggen zeer dikke stukken ijzer, en geen mens kan zoiets maken tenzij door de hulp van de hemel. Een stormwind kwam uit de spleten tussen ijzer en ijzer, en hij kon daar niet met lichten binnengaan. Toen begreep hij dat daar de vaderen zijn, en hij bad er. Toen hij zich boog over de
20. opening van de grot, kwam er een stormwind uit en wierp hem achterover.

1 ובירושלים יש שער. ושמו שער הרחמים: ואותו
 . שער ממולא אבנים וסיד. ואין שום יהודי וכל שכן
 . שאין גוי רשאי לבוא שמה: ופעם אחת רצו הגוים
 . להסיר ולפתוח השער. ונתרעשה ארץ ישראל.
 5 והיתה מהומה בעיר עד שחדלו. ויש מסורת בידי
 . היהודים. שדרך אותו השער גלתה השכינה. ובו
 . עתידה לשוב. והוא מכוון נגד הר הזיתים. והר
 . הזיתים נמוך ממנו: והעומד בהר הזה רואהו:
 . ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים. עין בעין
 10 יראו בשוב ה' ציון: דרך אותו שער. ומתפללין
 . שם. ומגדל דוד קיים:
 . ובדמשק יש בית הכנסת אחת שבנה אלישע.
 . ואחת שבנה רבי אליעזר בן עזריה. והיא גדולה
 . ובה מתפללין:
 15 באילוני ממרא רחוק משם היה יושב זקן אחד.
 . וכשבא רבי פתחיה שמה נטה הזקן למות: וצוה
 . לבנו. להראות לרבי פתחיה העץ שנשענו בו
 . המלאכים. והראה לו זית אחד יפה. ונחלק
 . לשלשה חלקים: ואבן שיש כאמצע. וקבלה בידם.
 20 שכשיושבו המלאכים נחלק העץ לשלשה חלקים.
 . שכל אחד נשען על עץ אחד. וישבו על האבן.
 . ופירות העץ מתוקים מאוד: ואצל העץ בארה של

1. In Jeruzalem is een poort, die Genadepoort heet. Deze poort is volgestort met stenen en kalk. Geen enkele jood noch enige bewoner die geen goj (christen) heeft vergunning om daardoor naarbinnen te gaan. Op een keer wilden de gojem de stenen en kalk wegruimen en de poort openmaken, toen beefde de grond van Israel,
5. en er was gedruis en rumoer in de stad tot ze ermee ophielden. Er is een overlevering in handen van de joden dat door deze poort de Sjechina is verschenen en daardoor in de toekomst zou terugkomen. De poort ligt precies tegenover de Olijfberg; de olijfberg is lager dan de poort, maar wie op deze berg staat ziet hem liggen, en zijn voeten zullen op die dag staan op de Olijfberg, en met eigen ogen
10. zullen zij de terugkeer meemaken van Hasjeem naar Tsion (vgl. Zecharia 14:4 en Jesaja 52:8), door deze poort. Daar bidt men. De toren van David bestaat nog steeds.
 In Damascus is een synagoge die Elisa heeft gebouwd, en een die rabbi Eliezer zoon van Azarja heeft gebouwd. Deze is grppt en daarin bidt men.
15. Bij de Eiken van Mamre ver daarvandaan woonde een oue man. Toen rabbi Petachia daar kwam, was hij de dood nabij. Hij gaf zijn zoon opdracht om aan rabbi Petachia de boom te laten zien waar de engelen tegen hadden geleund. Hij liet hem een mooie olijfboom zien, die in drie delen was verdeeld, meteen marmeren steen in het midden. Zij hebben een overlevering dat
20. toen de engelen gingen zitten, de boom zich verdeelde in drie delen, zodat ieder van hen op een (eigen) boom kon leunen, terwijl ze zaten op de steen. De vruchten van de boom zijn zeer zoet. Naast de boom is de grot van

1 שרה. ומימיה מתוקין וצלוליין. ואצל הבאר אוהל
 . שרה. ואצל ממרא מישור: ומצדו האחד כמאה
 . אמות מבארה של שרה עד בארו של אברהם
 . אבינו. ומימיו יפים מאוד: והראו לו אבן גדולה
 5 שמונה ועשרים אמות. שנימול עליו אברהם אבינו:
 . ואמר הזקן. הנה הוא הולך לעולמו ואינו משקר.
 . והגיד בשבועה. שפעם אחת בצום כפור ראה
 . מלאך של אש וסוסו אש אצל בארה של שרה.
 . שהיה מתפלל שם:

10 ובארץ יון יש להם גלות גדול. ומשועבדים
 . בגופם. ויש (בהם) בחורים בקיאים בשמות.
 . ומשביעים השדים שמשרתים להם כעבדים: ויש
 . מהם קהילות רבות. שארץ ישראל אינה יכולה
 . לשאת אותן אם היו עליה:

15 ובכפר עוזא קבור יונה בן אמיתי. ובבצרה של
 . בבל עזרא הסופר: ורב חנא בגדתאה שכתוב
 . בתלמוד הוא מבגדת העיר הגדולה כמו שכתוב
 . לעיל: ובבבל אין אבן אלא הכל של לבנים:

20 תמו דברי רבי פתחיה אחיו של
 . הרב רבי יצחק הלבן בעל
 . התוספות ושל הרב רבי
 . נחמן מרעגנשבורג:

1. Sara, het water is zoet en helder. Naast de bron is de tent van Sara. Bij Mamre ligt een vlakte. Aan de andere kant is het zo'n honderd el van de bron van Sara tot de bron van onze vader Abraham, en het water ervan is heel mooi. Men liet hem een grote steen zien van
5. achtentwintig el, waar onze vader Abraham op is besneden. De oude man zei, zie hij stond voor zijn dood en loog niet, en vertelde onder ede dat hij op een keer tijdens de vasten van Verzoendag een engel van vuur had gezien met zijn paard van vuur naast de bron van Sara, (een engel) die daar aan het bidden was.
10. In Griekenland leven ze in grote ballingschap en moeten ze lichamelijke dwangarbeid verrichten. Er zijn onder hen jonge mannen die geleerd zijn in de Namen, zij bezweren de demonen, die hen bedienen als knechten. Er zijn van dezen vele gemeentes, (zoveel) dat de grond van Israel hen niet zou kunnen dragen (voeden) als zij daarop leefden.
15. In het dorp Uza ligt Jona zoon van Amittai begraven, en in Bosra van Babylonië (ligt begraven) Ezra de schriftgeleerde. Rab Channa van Bagdad die staat genoemd in de Talmoed kwam uit Bagdad de grote stad, zoals hierboven beschreven. In Bagdad is geen natuursteen maar alles is van baksteen.

Hier eindigen de woorden van Rabbi Petachia, de broer van
 de heer rabbi Jitschak de Witte, de Tosafist
 en van rabbi Nachman uit Regensburg.